

GAZDASÁGI LAPOK

19. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1909. Május 9.

ELSINGER M. J. ÉS FIAI

BUDAPEST
V., BATHORY-U. 6.
TELEFON 32—58
HAZAI IPAR

GYÁR
LAJTA-SZENT-MIKLÓS
SOPRONMEGYE
HAZAI IPAR

VIZMENTES PONYVÁK

KAZALOK, CSÉPLŐGÉPEK ÉS MOZDONYOK BETAKARÁSÁHOZ STB.

NYERS PONYVÁK || GABONAZSÁKOK

REPCZE BEHORDÁSHOZ || JUTA ÉS LEN

SÁTRAK, VEDREK, TÖMLÖK, KÖPENYEK, LÓTAKARÓK

.. LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS ..

MINTÁK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Birtok-bérlés!

Keresünk 15—20,000 hold kiterjedésű birtokot bérlésre.

Különböző nagyságu

birtokok vétele és eladása.

Felvilágosítással készséggel szolgál:

Leidenfrost László és Bauer Antal

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 10., földsz. I.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,
boronák,
sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukoricza-mórszólók, darálók,
őrlemők, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és
és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

Legbiztosabb védekezés Peronospora ellen.

SCHLOESING franciaországi világhírű mezőgazdasági vegyész által feltalált, minden szőlőtermelési államban fényesen bevált rézgálicz alapon, mellyel múlt évben Magyarországon is több ezer gazda kitünő eredménnyel **permetezett. Schloesing bordói pora** 2 kg-os dobozokban és 25 kg-os tartányokban légmentesen elzárva kerül forgalomba, kész, kékszinű, finom por, melyet semmivel sem kell vegyíteni, sem szitálni, vízben azonnal feloldódik, a permetezőt be nem dugaszolja, **az eső le nem mossa, tapadása és hatékonysága páratlan.** Nagy megtakarítás munkában és időben. **Legolcsóbb szer.** Hazánk ismert szőlősgazdáinak elismerő nyilatkozatai rendelkezésre. **Lisztharmat, sárgaság, rákfenésedés** és rovarkárok ellen a szőlő és kertgazdaságban védekezünk **Schloesing** különböző elegyű leheletszerű finomságu lecsapott kénporával **Schloesing permetezőgépe, háti és kézi kénporfújtatója** a legjobb és leg-tökéletesebb szerszámok e téren. Ismertetéseket készséggel és díjmentesen küld:

Schloesing r.-t. Marseillei gyárai magyarországi vezérképviselője **Frankl Adolf banküzlete,**
Budapest, VI., Eötvös-u. 19. (Saját ház.) (Telefon-szám 25—40)
és megbízható képviselőink minden megyében. — **Megebízható képviselők kerestetnek.**

Gróf Hoyos Miksa németladi uradalmában, posta és távirda Németlad, vasut-állomás Lad-Gyöngyös

2 drb telivér árdenni mén,

3 drb 3 éves félvér árdenni mén,

1 drb 3 éves nőri mén

mind tenyészigazolvánnyal eladó.

Ugyanott tisztavérű, tenyészképes berni és szimmenthal-bonyhádi bikák jutányosan eladók.

Uradalmi tisztartóság.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyár és vasöntőde Nagy-Kanizsán.
Malomépítész. *** Teljes szivattyuművek.

AJÁNlja:

Szabad. rendszerű „Egyetlen“ magyar lenvető-gépét 27—43 sorral. Szab. „Zala-Drill“ sorvető-gépét. Különleges kukoriczavetőgépeket. Mindennemű gazdasági gépet elsőrangú kivitelben. Szecska-, répavágó- és ekekéseket minta szerint. — Öntvényeket nagyban.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatok csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

Alkalmazást keresők.

Gőzeke-gépész

ajánlkozik nagy uradalomba. Fiatal, nős, ügyes, megbízható ember több évi gyakorlatl. Tudakozódók forduljanak e lapok kiadóhivatalához 1143. sz. alatt

Önálló kezelőtiszt

állást keres uradalomban egy 37 éves, Hohenheimban képzett, tartalékos hadnagy, aki cukorgyári gazdaságokban és 12 évig a Dunántul egyik legbelterjesebb gazdaságában részint mint segéd tiszt, részint mint kezelőtiszt működött. 3 évig gőztéglagyárnak volt a vezetője és jelenleg is Németországban egy nagy téglagyárban foglal el állást, de hazájába vissza vágyódik. Kiténő referenciákkal bir. Mint hogy felmondatlan állásban van, állását csak a felmondási idő letelte után foglalhatná el. Érdeklődők forduljanak e lapok kiadóhivatalához O. B. 787. jegy alatt.

Kezelőtiszt

vagy titkári állást keres nagyobb uradalomnál vagy gazdasági egyesületek valamelyikénél egy 40 éves, elméletileg és gyakorlatilag képzett, keresztény, nős, családos, kiténő bizonyítványokkal rendelkező okleveles gazda, szolg. kiv. honvéd hadnagy, ki ugy a külső, valamint a belső gazdasági ügyvitel, az összes állattenyésztési szakok, valamint hízalás és tehenészet vezetése terén több évi s megbecsülhetetlen tapasztalatokkal rendelkezik; a könyvelés- és gazd. számvitelben teljes jártassággal bir. A magyar, német, tót, horvát és angol nyelveket szóban és írásban birja. Czim: **Masztics Elemér**, 2037. W. 41. Street, Cleveland, Ohio U.S.-Amerika.

32 éves

erélyes, feddhetlen multu, szorgalmas, erőteljes, józan életű, keresztény erédész, több évekről szóló jó bizonyítványokkal rendelkezik, ugy az erédészetet, mint a vadászatot, valamint az ott előforduló lopási, kihágási dolgokat önállóan elintézni képes, volt csendőr altiszt, keres uradalomban vagy jobb vadásztársulatnál fővadászi vagy erédési, esetleg jobb erdő- vagy vadóri állást, pár ezer hold erdő- és vadászterületet önálló kezelésre is elfogadna, kiténő lövő, a duvadpusztitást magyar, német vasakkal vagy mérőggel szakszerűen érti, ugyszintén hasznos vadak gondozását, kiténő medve-nyomozó. Igényei szerények, erdőben levő lakásba is menne. — Czim: Zobonyay János, Zimbró, u. p. Gurahoncz, Aradmegye.

Földmivesiskolát,

4 gimnáziumi osztályt végzett, katonamentes, egészséges, 25 éves, kath. válásu, nőtlen, magyarul, tótul beszélő egyén, ki két és fél évig 500 holdas birtokot önállóan legnagyobb megelegedésre kezelt, ezt kiténő bizonyítvánnyal igazolja, keres azonnali belépésre szerény igények mellett botosispáni, munkafelügyelői vagy más gazdasági állást. Urasága hűségéről, józanságáról, szorgalmas hasznavehetőségéről bárkit szívesen felvilágosít. Czimem: Zombory Jenő, Ungvár.

Betöltendő állások.

Gazdasági

összes betöltendő állások közölve vannak a 8 év óta fennálló és minden harmadnap megjelenő Országos Pályázati Közlönyben. Ingyen mutatványszám. József-körut 38.

Az orahovicai

(Szlavónia) uradalomban egy gazdasági segéd tiszt állás azonnal betöltendő. Készízetés évi 600 korona, azonkívül ellátás, lakás, fűtés és világítás. Gazdasági akadémiát vagy középiskolát végzett, néhány évi gyakorlatl rendelkező egyének bizonyítványmásolatokkal ellátott ajánlataikat, mely előbbieket nem adatnak vissza, orahoviczai uradalom jószágigazgatóságának Orahovica, Szlavónia, küldjék be.

Dunántul,

kedvezően fekvő birtokon, jól javadalmazott intézői állásra, jellemileg iökéletesen megbízható, a gazdaság minden ágaiban bő gyakorlatl biró, értelmes, erélyes, szorgalmas gazdasztisztek írásbeli pályázatra felhivatnak. Okmányok másolatban. Személyes érintkezés pályázatvizsgálat után. Czim: Farkas András Budapest, Erzsébet-körut 8.

Segéd tiszt

kerestetik azonnali belépésre, kinek főteendője magtárkezelés. Olyan föltétlenül megízható nőtlen fiatal emberek pályázhatnak, kik állandó alkalmazást keresnek. Teljes ellátás mellett 600 korona kezdőfizetés a javadalmazás. Bizonyítványmásolatok, a melyek vissza nem küldetnek, Mayerhofer Ödön inkei bér gazdasága címre Somogy-Csurgó küldendők.

Szakképzett

könyvelő, ki a gazdasági kettős könyvelésben teljesen jártas, ideiglenes alkalmazásra, könyvelés befejezésére vidékre kerestetik. Lakás, élelmezési és utiköltségek megtérítésén kívül megegyezés szerinti honorárium. Eredeti okmányok nélküli ajánlatok Vágó Albert Losonez czimre kéretnek.

Magasműveltségű, gazdag, földbirtokos fia,

akadémiai képzettséggel biró bajorországi gazda, nősülni óhajt gazdag urinnóval vagy özvegygyel. Részletes ajánlatok fényképpel „M. U. 1165” jelige alatt

HAASENSTEIN & VOGLER
czimre küldendők
MÜNCHENBE.

MEGJELENT

a Kodolányi-féle 1909. évi

Gazdasági Zsebnaptár

49-ik évfolyama a szokott csinos kiállításban, de az eddiginél sokkal bővebb és változatosabb tartalommal.

Ára: Helyben 2.80 kor. Ajánlott postai széküldéssel 3.25 korona. Utánvétellel küldve 3.45 korona. Megrendelhető a „GAZDASÁGI LAPOK” kiadóhivatalában, Budapest, IV., Muzeum-körut 7. sz.

Költőtojások

90% megtermékenyítésért felelőség vállalatik Legmagasabban díjazott, nagy udvarok és kifutókban tisztán tenyésztett törzsekből, u. m.: Minor fekete, Minorka fehér, Plymouth R. Hamburgi aranylakk, ugynevezett óriás fázántyukok, fehér olaszok, fogolyszínű olaszok, Faverollesok à 40 fillér. Ezüst Wyandotte, fehér Wyandotte, óriás Minorka fekete, rózsataraju amerikai. Ujdonság, olasz fehér rózsataraju. Ujdonság. Olasz fogolyszínű rózsataraju. Ujdonság. Minorka fehér rózsataraju. Ujdonság, fehér Orpington, világos Brahma, Plymouth R. rózsataraju, ujdonság, a 50 fillér. Óriás Peking kacsa fehér à 60 fillér. Gyöngytyukok ezüstszínű, kék à 40 fillér.

Geflügelhof Smržit Morvaország.

Keltetőtojások

tavaszi szállítására előjegyezhető **REITTER OSZKAR** főkapitányánál Nagybecskerekben.

Angliából hozott fajtisza telivér elsőrendű

Fehér Orpington

Fehér Wyandotte (amerikai kiténő téli tojó)

Sárga Orpington

Óriás pekíngi kacsa

tojások darabja 60 fillér. Törés és rázásmentes, teljesen biztos csomagolás faldákbán ingyen.

Kitüntetések: Arad, Budapest I., Budapest II., Beigrád, Lovrin, Lugos, Nagybecskerek, Pozsony, Pécs, Szófia, Szatmár, Szeged, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Wien, Zenta. **Hazai és külföldi** legnagyobb és legelő kiténtetések.

Allam nagy aranyérem.

Őszi szállításra előjegyezhető elsőrendű óriás angol emdeni libákra drbja 25 K.

„UNION” kévekötel

nádból — nem jutefonál.

Alkalmas kötőanyag mindennemű kéve megkötésére. Tartóssága alapján, éveken át használható.

Anton Werunsky
WIEN VI/2

Gumpendorfer-Str. 102.

Minta és árjegyzék kívánatra díjtalanul és bérmentve.

Lovak kelessége

(Chronikus köhögése és nehéz lélegzése)

biztos eredménnyel gyógyítható.

Számtalan elismerés bizonyítja felvilágosítást díjmentesen küld

Ripp Arvin, Drezda-A. 783.

Pannonia szálloda

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

Tenyésztőtojások.

Szabadban tenyésztett fekete amerikai Minorkák, a 6000 márkáért Amerikából importált „Champion Victor” kakas és kiténő tojók származékai, gyönyörű óriás példányok. Megtermékenyítés és frissességért kezesseg vállalatik. Darabja 50 fill. Vodička Tobitschau (Mähren).

Moharmag prima áru, legalább 500 kgos vételnél métermázsánkéat 16 koronéért kapható Friedmann Alfrédnál, Nagybecskerek.

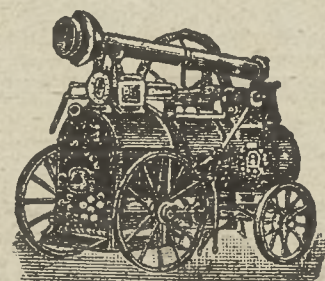
Balaton-Bogláron
árnyas, portmentes, klimatikus fekvésű helyen 4—6 szobából és mellék helyiségekből álló lakás uri családnak kiadó, a nyaralót igen ajánlja, hogy mindig neves orvosok bérelték. Van 2 kabin hozzá, kívánatra fogat. Ugyanott május, június óra csendet kereső üdülőkét is elvállal a tulajdonos uri család Czim: Balaton-Boglár, Kuruczanya, Csiszér J.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

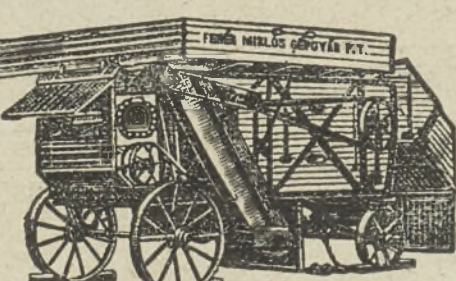
BUDAPEST, KÜLSŐ-VÁCZI-UT 80.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA GÉPEINEK ELADÁSA.

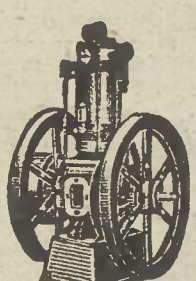
Garnitúrákra csere-
szettek költetnek.

Használt és jól
javított cseplők.

Gépjavitások és
alkatrészek mer-
síkellet árban.

Benzinmotorok,
takarmánykamrák
s egyéb czélokra.

Mindennemű gazdasági gépek és eszközök. Érdeklődőknek felvilágosítás és árjegyzék ingyen.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMICS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELV:
Hozzunk mező gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 "
Negyed évre	4 "

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési pénzek a kiadóhivatalhoz oszimatendők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala veszi fel.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utánnomási
jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

	Lap
Szemle. — y.	323
Tárca. Epizódok egy uradalmi irnok életéből. — . . . . . y	324
Somogyi levél. — Horváth János.	324
Adót kérnek a gazdák. — Riedl Ferencz.	325
Takarmánytermelés az alföldi száraz viszonyok között. — Váradi Szabó János	326
Aozébból való automatikus cséplőgép. — Bárány Stralendorff Gyula	327
A vadrepeze, illetve vadmustár irtása	329
Könyvismertetés	329
Kérdések és feleletek	330
Kérdések: Chilisalétrom adagelszórásának módja. U. Gy. — Foltos luczernák kijavítása. B. J. — Olesőbbá teszi-e a czukorrépa fészekbe vetése a művelést. Egy répatermelő. — Erős takarmányforgó lefező gazdaság melléti. J. B.	
Feleletek: Tejszállítás nyáron és a formaldehyd. C. — Apró csibék fehér hasmenése. H. I. — Mit lehet tenni az őszibarack levélfodrosodása ellen. Kovács F. — Agyag alkalmazossága. Boskovits Ottó.	
Hírek	331
Aprók	332

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — Esősre fordult idő. — Szerződésünk Romániával. — A nemzetközi szocialisták és a gazdák. — A st.-etiennei kongresszus.)

Micsoda kellemes érzéssel fogadták nemcsak a gazdák, hanem az egész üzleti világ a múlt vasárnap kezdődő esőzéseket, azt leírni se lehet. Az ország jó részében majdnem az utolsó órában jöttek az esők. A szárazság már nagy mértéket öltött. A termények nem fejlődtek, a legelőkön a fű nem nőtt, a takarmány és szalma teljesen elfogyva és így az állatállomány válságos helyzetben volt. Most ez talán megváltozik. Egyszer egy földművelési miniszter, a ki a ligetben kiállítást rendezett, mód nélkül megbotránkozott azon, e lapokban tett kijelentésünkért, hogy annál egy májusi eső jóval többet ér. Pedig hiába haragudott, mert igazat mondottunk. A jó májusi esők Magyarországon egy milliárddal képesek a helyzetet javítani. Arról van most is szó, hogy az esők a meglévő jó vetéseket fejlesszék, és a satnyákat megjavítsák. Első sorban a buza jó tekintetbe mint főterményünk. Az ország fele részében ez csak tavasszal kel, hitvány, ritka s csak a másik felében tűrhető. Dr. Holdstein, a nagyhirű német tudós azt felelte az Illustrierte landw. Zeitungban a kérdező német gazdáknak, hogy kísérletei sze-

rint a tavasszal kikelő őszi buza megbokrosodik, de szárat nem hajt: annál kevésbé hoz magot. A németországi gazdák pedig ép úgy vannak, mint mi, hogy buzáik jó részt csak tavasszal keltek. Képzhető az elrökönyödés, a mit Holdstein kijelentése okozott; de hát a német gazdák azt felelték erre, hogy ők más nézetten vannak s hogy kedvező nyárral a tavasszal kikelt buza még jó termést is hozhat. Kedvező pedig a nyár akkor lesz, ha május esős, hűvös lesz és ha Péter Pál tájékán nem lesz tulságos forróság. Így gondolkoznak a magyar gazdák is. Az elmaradott buzavetésekre csak az a baj, hogy rettenetes ritkák és gazosak, mert a magvak 70—80%-a elromlott a földben. Különös, hogy a decemberben vetett buzák sűrűek, zártak s a rendes időben vetettek nagyon ritkák. A tavassziak ellenben gyönyörűek országszerte. A kérdés csak az most, hogy csakugyan kövér lesz-e május? Hogyha kövér lesz, akkor a gyenge buzák is sokat javulhatnak. Majd május végén valamivel többet fogunk tudni. Egyelőre abban reménykedünk, hogy inségnek nem megyünk elébe. A földművelési miniszterium jelentése a vetések állásáról szerdán látott napvilágot. Ez a jelentés úgy, mint az előző, nagyon tüzetes. Ezt szívesen konstatáljuk.

Sok magyar gazda, de különösen a németországiak gyenge buzáikat az idén erősen salétromozták. Ennek folytán a salétrom ára hihetetlenül felszökött. Hamburgban az angol kereskedők 8.85 márkáról 10.50 márkára verték föl az (50 kiló) árát.

Hogy az esők daczára a kész buza-árak nem esnek jelentékenyebben, annak okát mi már rég megmondottuk. Nincs buzánk és május végére alig marad valami. Ezt most már elismerik mások is és az összes napi- és szaklapok konstatálják, hogy a gazdák azért nem adnak el buzát, mert már nincs nekik. A nagy árból tehát kevés gazdának volt és van haszna. A jövőről ma még ne beszéljünk. Annyi tény, hogy Amerikában is 26 koronásak a buza-árak, mert ott is elszámították magukat a statisztikusok. Ott sincs buza. Így könnyű Patteneskedni.

A hizott marha-árak még mindig lanyhák úgy Bécs, mint Budapesten. A gazdáknak elfogyván takarmányuk, dobják a piacra a nem is kész marhákat. A hangulat annak folytán, hogy a gazdák egész vagyonaikat veszítették a hizlaláson, meglehetősen fanyar.

E hangulathoz persze ferdén illik a hire annak, hogy mit kaptak az új szerződésben a románok? Élő marhát nem hozhatnak be, de a levágott marha-kontingens az első évben 10.000, a másodikban 12.000, a harmadikban 15.000, a negyedik évben 20.000, az ötödik évben 22.000, a hatodik évben 25.000, a többi három évben 35.000 darab. Vágott sertés az első évben 50.000, a másodikban 60.000, a harmadikban 70.000, a négy, öt és hatodik évben 90.000, a hét, nyolcz és kilencedik évben 120.000 darab. Juh évenként 100.000 darab. A gazdák helyzetét csakis a fokozatossággal vették figyelembe, kiméletesen emelve az évi kontingenseket. Egyébként bizony érezhető lesz ez annak idején.

Nemzetközi szocialistáink kimondották utolsó kongresszusukon, hogy »Ki a falura!«, vagyis hogy a földművelő nép közt kell követőket keresni. Ismerjük ezt a programot a multból. A gazdák remélhetőleg kellőleg fogják fogadni az emisszáriusokat. Egyébként régi dolog az, hogy ha az élelmi szerek drágák és a termés nem bőséges, akkor az aratóknak hiába beszélnek. Örülnek, ha jó kereset-hozzá juthatnak. A gazdák meglehetősen védekeznek a kévekövő aratógépekkel, melyek örvendetesen terjednek.

A nemzetköziesek persze a külföldről merítik az impulzust cselekedeteikhez, nevezetesen Franciaországból. Ott is, az április közepén Saint-Etienneben tartott kongresszusokon a nemzetköziesek az agrárszocializmussal foglalkoztak. Nem először. Már 1892-ben próbálták a gazdák tömegeit magukhoz vonzani. Az akkori marseillei kongresszuson Lafargue fej-tette ki a *minimális agricol* programot, — a melyben igyekeztek a kisgazdáknak kedvezni, de a fő szocialista elvet fenntartották, a burzsoáziának politikai és gazdasági expropriációját, vagyis a magántulajdon megszüntetését. Mindössze annyi volt a kisgazdák számára készült program, hogy meg kell védeni őket a kapitalizmus zsarolásaitól.

Ennek a programnak nagyon gyenge volt az eredménye. Nemcsak a birtokos kisgazdák, de a gazdasági munkások is ellenszenvvel fogadták. Saint-Etienneben a kollektivisták nagy zavarban voltak. A kérdés az volt: Mondják-e meg az igazat a kisgazdáknak, vagy pedig palástolják el igazi céljaikat.

Az egyik irányzatot képviselte a Szajna-szövetség, a mely kinyilvánította, hogy *minden magánvagyon megkülönböztetés nélkül konfiskálható és államosítandó*, a mint a szocialista párt oly erős lesz, hogy akaratát érvényesítheti.

MEGJELENT

TAVASZI SZŐLŐ, KERTMIVELÉSI
ÉS HÁZTARTÁSI ÁRJEGYZÉKÜNK

DUS TARTALOMMAL.

Hasonlóképen
megjelent = géposztályunk legújabb =
árjegyzéke.

ADRIANCE aratógépek,

mindennemű
talajmivelő eszközök

legelső minőségben.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Ez a nyíltság nem tetszett a másik párt-nak. Jules Guerde nem bizik abban, hogy a gazdák vasvillái erősítsék az ő tömegeiket, sőt fél azoktól. Ennek folytán *Compère-Morel* azt indítványozta, hogy csak a nagybirtok konfiskáltassék, de a határát annak, hogy a nagybirtok hol kezdődik, nem jelezte. *Jaurès* citoyen még óvatosabb. Ő némely nagy gazdasági termelést akar csak államosítani, pl. a cukor-termelést. Ne ijesszük meg — mondá — a kisgazdákat! Így legalább neutralitásukat nyerjük meg a leszámolás nagy napján; ha majd látni fogják a kollektivismus áldásait, maguk fogják kérni a törvényhozást, hogy szabadíttassanak meg földeiktől.

Megegyezni nem tudva, a kérdést bizottsághoz utasították, a mely tanulmányozza azt és egy jövő kongresszusnak tegyen előterjesztést.

Gazdai nyelven az ilyesmit *elvetélnék* szokták nevezni.

y.

Somogyi levél.

Tekintetes Szerkesztő Úr! Ne vegye kérem mulasztásnak, hogy e szerény sorok kapcsán már oly régen nem tisztelegtem. Nem rajtam mult. A tavaszi vetés fontos idejét ugyanis a király kenyerén sétáltam el messze otthonomtól, földjeimtől. De ne beszéljünk arról, elmúlt, letelt, porzót rá. Kipihent, fölülült friss idegekkel láthattam hazajövet a munkához. Mert bizony kaptam még a tavaszi vetésekből, husvét után.

A márczius, hideg, fagyos, csapadékos jelle gével még csak sejteni sem engedte a tavaszt, a késő kikelet kései munkakezdet jelentett. Mint mondják az itthoniak, a vetés zömének teljesítésére mindössze kilencz elfogadható napjuk volt, a mit aztán ki is használtak emberül. Persze ilyen körülmények között a munka tömege, mennyisége a fő czél, minőségre törekedni vajmi nehéz.

Az őszieket jobban hagytam, mint találtam, hazatértemkor. A februári hóolvadás után a buzákat mind kikelve, frissen indultak tenyészetnek, én tehát reménykedtem. A márczius örökös hidege esőzés és fagy ismét nagyon megváltoztatta a táblák képét. Általában nagyon megritkultak a buzákat, kifoltosodtak. Az esőverte fölthalaj előbb

összefolyott, hogy aztán megkérgesedjen, a görömba áprilisi szelek hatása alatt. A pánczélós földkéregbe préselt, szorult, hitvány kis buzavénynt keserves volt látni. A helyett, hogy gyarapodott volna, minden nap kevesebb lett a buza, a kifagyott gazdanövény helyett a zavarosban halászó gazfélék indultak nagy pompázásnak. Lehangelő volt a helyzet.

Néhány derültebb nap érkezéttel azonnal előkerültek a nehéz éles boronák tisztogatni, kérget bontani, levegőztetni a senyvedő buzákat. No csak aztán lett siralmas a buzákat képe. Igaza van a közmondásnak: A ki buzát boronál, ne nézzen hátra. Ne is, mert nem eszik az nap jó izü falatot. A fiatal és csak tengődő buzavegetátió egyszerűen eltűnik a borona alatt a föld színéről. Most, mi lesz?!

És ekkor jön az Isten, langyos, borult, csendes idejü, néhány napi áldásával. A buzának sása van már, új, üde, zöld, nem kell félni.

A rozsokra más nóta szól. Idejekorán és ideálisan elkészített földekbe jókor kerültek, volt alkalmuk és idejük megerősödvé menni neki a télnek. Nem buján, hanem jó erőben. A hűvös április a rozsokat nem alterálta, elég jókor indultak fejlődésnek ahhoz, hogy mihamarább eltakarván a földet, nem tudott a fölszín sziklává kérgedni. Inkább napot, csapadékot hasznára fordíthatott, fejlődhetett, úgy, hogy — jó órában mondjam — rozsaim mai állásával nagyban, egészben meg vagyok elégedve. Van köztük, — Istennek hála — néhány tábla igazán elsőrendü rozs, míg a közepesnél gyengébb csupán 10%, a mi azonban előrelátható volt, nem is lehetett másképp azon absolute üres talajban. (Már nő, kikelt abban a dülőben a csillagfürt.)

Itt, ha szabad megállanom, levonhatunk egy konzekvenciát. Ha szerkesztő ur emlékezni kegyes lesz, e kedves lapok egyik októberi, novemberi számában beszámoltam az őszi vetések alá öntudatosan teljesített talajmivelés mikéntjéről. Az őszi 90%-a két szántásba került. Egy tarló buktatás után egy 7 $\frac{1}{2}$ " mély keverő szántás következett, fogas boronával, szeges hengerrel, táresás porhanyítóval kombinálva. 10—14 napi pihenés alatt a talaj kitünő fizikai állapotban maradt, úgy, hogy egyszeri nehéz borona után jöhetett a vetőgép, majd a takaró borona és készen volt, boldogult jó Cserhádi urunk „ideális morzsalékos struktúrája”. Campbell neve és al-

talajtömörítője nélkül ugyan, de sikerült a talajt alul üreg és rögmentessé, kellően tömötté, fölül pedig hajszálcsovetlenül lazává tenni, a vetőmag lehető legjobb befogadására. Érdeklél vártam tehát növényeim viselkedését.

A száraz időjárás daczára a kelés gyorsan következett be. Rozsoknak volt elég idejük a bokrosodásra, a mit nem is mulasztottak el. Buzák az október 26-án állandóan beállott erős fagyok hatása alatt gyengén, csupasz földdel mentek a télbe. A téli huzamos és mély hófékvések, a kora tavaszi sok, hideg csapadék, a sokáig váltakozó fagy és olvadás erősen próbára tettek minden vegetátiót, végérvényesen elrontottak minden Campbell, vagy bármi névvel megszerkesztett őszi talajfizikumokat.

Az eredmény még is, hogy a korán fejlődésnek induló rozsok idejekorán eltakarták lombzatukkal a talajukat a konvencionális böjti szelek káros szárító, kérgesítő hatása elől. Így megkamatoztathatták a maguk részére Campbell örökérvényü elmélete igazságait. Meg is látszik rajtuk; bár igaz, hogy a Campbell hóna alá egy kis superfoszfátot is dugtunk.

Az áprilisban még esenevész-növényü buzákat miatt bizony megkérdet, megrepedezett a talaj. Vagyis a Campbellteoria eredménye a csapadék és a fagy hatása alatt teljesen visszafelődött, semmivé vált. A mely állapoton pedig a tavaszi boronálás is csak úgy tud segíteni némileg, ha kellemes nevelő idő követi. Különben a megtépázott buza még szegényebb lesz. Azért kényes dolog a buza tavaszi boronálásához nyulni, azt eltalálni. A vázolt állapotok a buzatalajon azonban kizárólag csak a kötöttebb táblákra jelentkeztek. A lazább talajok buzái bármely talajon levő rozsok módjára viselkednek. Vagyis jók.

A miből csekély magam részére azt a tanulságot vontam le, hogy Campbell tanítása színarany igazság mindaddig, a mig a metódusa szerint művelt, különösen agyagosabb talajok tetemesebb csapadékot, hönymást nem kapnak. Ezek hatása alatt visszafelődik, megsemmisül teljesen, — bármely eszközökkel csináltuk is volt — talajunk kedvező fizikai állapota. Egyszeri tavaszi boronálással az eredeti állapotot vissza-teremteni nem lehet, minden eső után pedig, ha boronálnánk, nem maradna buza, a mi élvezhetné a kedvező állapotot.

Campbell-hez tehát inkább csak a jókori ro-

TÁRCZA.

Epizódok egy uradalmi irnok életéből.

XV. Bogár Lázár gulyásszámadó.

Gróf Vay Sándor hirlapirodalmunknak ezen kiváló tollu írója a mult év kora tavaszán megjelent egyik tárczájában „Marci bácsi” esetéből czímen, sokat ír és emlékezik a magyar betyárvilág egyik híres alakjáról, Bogár Imréről és általában a *Bogarakról*. Ezen utolsó szó az, mit nem tartok helyesnek, mert bármennyire is ismeri Vay Sándor a magyar nép életét, azt feledi, hogy az alföldi magyar nagyon csufondáros ugyan és például egy kis vajlopásért évszázadon át rajta ragad Szabó Istvánon „Vajas” Pista név és még unokáit is ezen a gunynéven ismerik inkább, mint becsületes néven; de a mennyire szereti a csufondároskodást, annyira haragszik is azért, és épen e miatt akkor... midőn *Bogárék* fénykorukban voltak, nem lett volna tanácsos őket Bogaraknak titulálni.

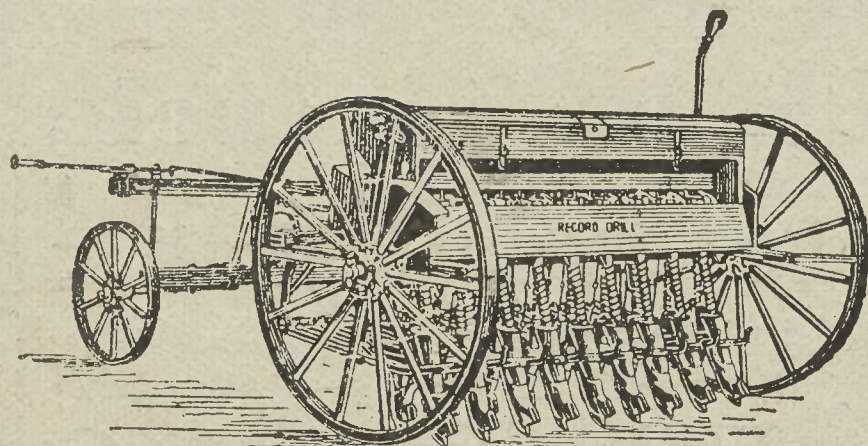
Ki ne ismerné a „Sárga csikó” népszínművet, ki ne hallotta volna benne Bogár Imre nótáját? — annak a Bogár Imrének, kit a komisszáriusok légiója üzött, kergetett végig az Alföld nádasai-

ban, pusztáin és minden rejtekein, kihez a magyar betyárromantika nem egy legendája fűződik. Hát! ennek a betyár legendahősnek volt nagyon közeli rokona, atyjafia a mi Bogár Lázárunk. ki nem lehetett ugyan a betyárromantikában hős és vezér, hát hadd legyen legalább hőse, első alakja ennek a kis tárczának, mert megérdemli típusa miatt. Ő is egyike azon magyar típusoknak, a kiket néhai Munkácsynk honfoglalási képének alakjait keresve az Alföldön, érdemesített arra, hogy vázlatkönyvében megörökítsen, és ott is van a képen a diadalmámborban uszó magyarok között. Ez a tipikus magyar alak volt, annak a nagy tiszamenti uradalomnak számadó gulyása, majd-nem egy félszázadon át, a melyben én is voltam gyenge tizenkét esztendeig *átmeneti alak*, a kinek zsirja, fiatal buzgósága kihasználván, elvándoroltam, mint sok százan mások is velem együtt, hogy növeljem azt a gárdát, a melyből mindenütt, minden vármegyében, jobban mondva, minden nagyobb társaságban lehet találni egyet-egyet az ex K . . . . . i tisztek gárdáját.

Daczára annak, hogy az öreg Bogár Lázár már többszörös nagyapa volt az én időmben, a mult század nyolczvanas éveinek végén, ezt nem nézte volna ki belőle senki, mert hatalmas, erőteljű duzzadó alakja egyenes volt, mint a nádszál. Rövid bikanyaka elárulta, hogy törni is nehezen, de ha-

jolni egyáltalán nem tud, arca üde, rózsapiros volt, olyan, hogy kedve lett volna az embernek megcsókolni; dus barna haja göndördeden hullott nyakába, mig kis bajusza egy ideális szép piczi szájat takart, mely felett egyenes, görög orr uralgott. Villogó sötét fekete szeme a sas tekintetével vetekedett és nemcsak a napba tudott azokkal nézni, de oly messzire az alföldi síkon, hogy mi fiatalok, kik jó szemü embereknek tartottuk magunkat, ha versenyt néztünk vele, mindig leverettünk az öreg éleslátása által. No, de hiszen volt is erre az ő éleslátására szükség, mert mint az öreg magtárosunk nekünk nagy bizalmasan megsugta: „*futott*” az öreg is fiatal korában. Persze, az alföldi ember e rövid kitejezésből azt érti, hogy a Bogár Imre fajtájú futó-betyárokhöz tartozott.

Színhagyomány bizonyít is az öreg Lázárnak egykori „futó” mivolta mellett, mert egyik öreg pénztárnokunk, ki csodák-csodája, már 28 éve volt az uradalomnál, mondta egyszer nekem, Bogár Lázárról való beszélgetésünk közben, hogy: az öreg a hatvanas évek elején mint fiatal, gulyásszámadó legeltetvén nyáját az óriási kiterjedésű mámai réteken, egyszer meglepetett a repülő számvevő által (hogy ez micsoda földi csoda? majd egyszer elmondom) és a gulyából hiányzott 50—60 darab. Bogár Lázár levevén

REKORD DRILL a legjobb páros soru vetőgép.

Losonczy gyártmány!

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, V., Váci-körut 32.

zsok és a lazább talajon levő buzák háládatsak. Hogy vezető summájú agyagos buzáink is hasznát vehessék a nagy tudós irántuk való jóakarátának, szükséges még nézetem szerint, hogy konstruáljon buzáink részére még egy gépet, sorközlazítót, — de nem az eddig ismert gabonakapát, — a melynek segítségével a 4—4¹/₂" szokott távolban vetett sorközü gabonáink talaja kellő minőségre, kellő intenzivitással, mélységre tavasszal felporhanyítható legyen a növény földfölötti részeinek eltemetése, gyökérrészeinek kiemelése, vagy megszagatása nélkül. Örömet hiszem, hogy ezt a masinát is megszűli majd nemsokára az elvitázhatlan indító ok: a szükség.

Szeretnék már bucsut mondani a télnek és a mi vele vonatkozásban van, azért sietek elmondani, hogy takarmánynak buzával vetett őszi búkkönyeim jó részéből bizony kifagyott a búkkönyféle, a szöszöset kivéve. De nem nagyon fáj miatta a fejem, mert a buzája erős, meghagyom, úgy lehet magnak. Nem vesztettem vele, a szöszös magját kiválogatom; drága pénz. Szeptember elején vetett biborherékről azt hittem, kifagy egy szál a télen. És vagy 10 napja elkezdett lélegzeni, hálások érte a télen agyonszalmázott anyabirkáim, a melyek legelik. Vagyis nem fagyott ki az inkarnatum, csak elkésett. Meg már nem kaszálhatom, mert tengerinek kell utánna jönni. Legelőnek tán kissé drágának tetszik, de így is pénz. Trágyás nyári mohar után homokba következtetett őszi árpában is van némi kifagyás, de nem végzetes. A hét végén indult fejlődésnek. Most jó.

Időjárásunk, mióta nekünk is Meteor csinálja, csudálatosképpen igazodik hozzá. Jó volt előfizetni rá. Eddig pontos napi biztonsággal klappolnak jelzései. A répámat, Teleki csalamadémat már ő segítette elvetni, és pedig érdekesen. Hadd mondok már. Répák alá össze nem tudtam szántani. A télen kihordott bőséges trágya alatt a talaj nem szikkadt, hasábosan, szalonnásan szántódott. A szántás a „változó“ jóslat ideje alatt kétszer, istenesen megázott, eső után az erős szél hatása alatt megkérgedt. Némi pirulás után kapott a föld nehéz szeges hengert, utána duplán a már vérünkkelé váló tárcsás boronát, majd elegyengetésre ismét fogast, úgy, hogy kitűnő porhanyó földbe került a mag. Egyik táblában tüskeborona zárta a munkát, másikban

semmi sem követte a vetőgépet, mert a finomra munkált föld könnyen omlott a vetőcsoroszlya után össze, betakarván kellően a magot. A sima henger tehát teljesen hiányzik a répavetésből; 1. mert vízbő talajomat erősen megtömte volna, 2. mert április 28-tól május 5-ig hűvös csapadékos időt jósolt a Meteor, a mi ismert okokból jobb, ha boronált laza földre talál inkább, mint hengereltre. Summa summárium IV. 28. óta hűvös, hideg az idő, harmadnapja esik már és a répám kel, holnap sora látszik. Ez a Meteor érdeme. Pedig a répa nagy sor nekünk, kik tavaly felét kiszántottuk, a másik fele pedig féltermést adott.

Teleki csalamadé fele is földben ázik már ápr. 30 óta. Mertem, mert Meteor igéri, hogy mentek leszünk a fagytól. Várjuk. A tavalyi 10 hold Teleki csalamadé mesébe illő kedvező eredményének hatása alatt kiterjesztem művelését 45 holdra, a répáét pedig redukálom 100-ról 60 holdra, számításom szerint a legpessimistikusabb esetben is elég 10 m. hold Teleki csalamadé erjesztett termése 200 napos telettetésen át, naponként fejenként 10 kg.-ot adagolva, 40 darab számos állat uri módon való takarmányozására. Esetleges érdeklődők részére a termelési, erjesztési eljárást illetőleg legyen szabad e lapok mult 1908. évi karácsonyi számára hivatkoznom, kötelességet vélek vele teljesíteni, ha ezen legelősből, elsőrendű takarmányra gazdatársaim figyelmét most, a vetés idején ismételtlen föl hívom.

Időjárásunk, hűvös, szeles, majdnem hideg csapadékos. Jó. Ha május enyhe, kevés szelű, nedves lesz, buzáink megerősödhetnek annyira, hogy kis középtermésre tán nyílik kilátásunk. Rozsok átlagban egy fokkal jobbak. Tavasziaik a nedvesség hatása alatt erősen igyekeznek, de véleményt alkotni róluk ma még korai volna. Apró magvak jól keltek. Fűvelők, ha későn is, bundásan indulnak, talán lesz is, de adjon is Isten jobb kaszálást. Tartok kissé tőle, hogy az idén még a szárogatás, betakarás lesz nehéz. Szentgyörgy napja hetében átutaztam megyémet a Balatontól alá felé, tul a Dráván. Igazán jó buzát csak Horvátországban láttam, jó rozst közép Somogyban, kiállításra való luczernát Boglárán.

Juhaim ápr. 1. óta, marháim, bivalyaim Szentgyörgy nap óta legelőre járnak. Talán sikerül mátol fogva átmenettel megkezdeni az igásökrök zöld takarmányozását is. És az egész télen való

Argus-kodás után marad annyi takarmányom, hogy a bárányoknak legelőig, lovoknak új kaszálásig, göbölőknek június első hetéig okkal-móddal elég lesz.

Tul vagyunk már jobban, mint nem rajta, jó szívvel áldásként kívánom, adjon Isten az elmult nehéz megpróbálásokkal terhelt esztendő helyett minél többet, gazdagabbat.

Igaz tisztelettel vagyok a
tek. szerkesztő urnak
készséges szolgája

Sörnye, 1909. május 3 án.

Horváth János.

Adót kérnek a gazdák.

Az utóbbi évtized alatt számos megterhelésben részesültek a gazdák, ilyenek: az országos betegápolási pótdadó; a tisztviselők fizetésének emelésére szükséges különféle perzentés pótdadók; a cselédek után fizetendő országos munkás- és cselédségélypénztár javára minden cseléd után 1.20 korona. Az új cseléd törvény által a betegek gyógykezelése és temetési költségei, a halálesetnél járulékaik a cselédnek (melyeket humánus érzelmű gazda előbb is adott jó szívből), de most követelhetik a cselédek, tehát teher. A hadköteles cselédek bevonulásakor járulékaik korlátlan élvezete. Ekkor két fizetést huz. A gazda két cselédet fizet és csak egyet használ. A szociális mozgalomból kifolyólag a napszamosok béremelése és ugyanebből a cselédké is. A lakásrendezés ügye, mely szintén sok kellemetlenséggel és sok teherrel jár.

A cseléd törvény szigorúsága, a cselédnek kártalanítási joga, az ellenvédekezésből a Nemzeti biztosító társaság ölelő karjaiba hajtotta a számító kisebb birtokosokat és bérlőket, akik kis tőkével rendelkeznek, tehát egy új adó.

Most azután jött a biztosító társaságok új díjváltoztatása; ami azáltal emeli tételeit, hogy egy lépéssel az osztályokban előre lép, mi a díjtételnél 20 fillér emelést eredményez.

Ez van a jégnél.

A tüzosztálynál a társaság azt mondja, drága a fa, stb. építési anyag, tehát emelni kell.

Ezekután mindféle gazdacsoport, néhanapján vásárokon vagy egyéb helyeken össze-

kalapját, tisztelettel megköveti a „Tekintetes számvevő urat“, hogy „tessen majd holnap, vagy holnapután erre fordulni, mert ebben a fene legyes időben, lehet, hogy valamire elbogarzott a jószág!“ Harmadnap csakugyan eljött a „váratlan rovincsolás“ atyamestere, de akkor meg a jószág tizenkét darabbal több volt! Ebből sem lett azonban nagy baj, mert a ki abban az időben nem értett az „ily módon“ való számadáshoz, az könnyen arra ébredhetett egy szép reggelre, hogy nincs „mivel“ beszámolnia.

Érdekes, szükségzavú ember volt az öreg, a ki nem szeretett rendelkezésekre bejárni az öreg tisztartóhoz, szivesebben küldte be maga helyett legénysorban levő fiát, a kis Lázárt, a ki daczára annak, hogy még sor alatt nem volt, már megütötte az egy ölet. Ha azonban mi, fiatal számadó irnokok el-elmentünk az ő birodalmába, a tiszamenti nádasok, legelők világába, hogy hivatásunkhoz képest felolvassuk a tinófalkát, akkor az öreg kigombolkozott és mesélt... a régi jó időkről. Kunyhója előtt nagy tüzet rakott és főzött nekünk olyan jó gulyást a bográcsban, hogy a szánkat is megnyaltuk utána. De mikor végre a gulyafelolvasásra került volna a sor, mindig azzal bujt ki az alól: „Tessen elhagyni azt a fene gulyaszámlálást! Nem elég, hogy az öreg számvevő urnak fel kell olvasni, ne törjük azt a szegény jószágot! tetszik látni mily édesdeden legel. Úgy is felelek én rula, hogy mind meg van az egy takarítószál, a mi elibém adódott.“ És mi hittünk, és nem is volt vele baj soha. De egy-

szer mégis volt! Ugy emlékszem, a kilenczvenes évek legelején óriási repczetermésünk volt az Alföldön. A toronyalji, meg a böldirévi tanyán óriási repczeszalma és törekkazlak emelkedtek az égnek. Valami nagy festungnak is beillettek volna, mert négyszögre voltak építve, hogy majdan a gulyajószág télen közte menedéket találjon a téli zord szelek ellen, mert fedél alatt bizony abban az időben nem hált a harmadnegyedjén magyar gulya. Csakugyan be is vonult ebbe az erősségbe, az öreg Bogár Lázár az ő 300 darab barmával, de mivel a repczetörök jól izlett a gulyának, az hét-hét után mind jobban jobban bevájta magát a kazalba, úgy, hogy az öreg Bogár egyszer beállt a tisztartóhoz és kéri alássan, hogy ne háljon bent a gulya a repczekazlak között, mert rádól nemsokára valamelyikre és kéré valljuk a szép jószágot. Az öreg tisztartó azt hitte, hogy Bogár Lázárral is úgy lehet paczkázni, mint valami újdonsült zöldfülű irnokkal és haragjában leszamarazta az öreget. Bogár Lázár angyali flegmával szája sarkából csak azt mondta bucsuzóul: „Értem kérem alásan! — majd kitudódik, ki a számár?“ Ezzel szerencsés jó napot kívánva, nagy ühmgetve és rázva délczeg vállán a subát, szánra kapott és elment dolgára.

Harmadnap hajnalban beállt az öreg az irnoki szobába és jelenti, hogy; „Tessen azonnal béreseket küldeni, mert a csongrádfelöli repczekazal bedőlt és öt tinót nem találok sehol, azokat bizonyosan lenyomta a kazal.“

Ugy történt! Öt gyönyörű tinóknak fulladt a kazal alatt. Én nem is tudom, vajjon az ő számár-sága miatt?...

Az öreg Bogárt sohasem lehetett becsalni a belső majorba, hogy ott lakják, akármilyen szép lakással is kínálta az öreg tisztartó. Szivesebben lakott ő a szabadban, a vidreparti kis tanyán, a hol az arra járó csongorádi és csányi emberekkel szabadabban érintkezhetett. Gyönyörű gyermekei voltak. Fiainak száma öt, mindannyia öles-termetű férfi, egyik gulyás az egy, másik a más uradalomban. Mindegyik az apja mesterségét folytatja. Lányai már mind menyecskék voltak az én időmben, csak egy volt még leánysorban: a Panni. Hát ez olyan kis leány volt, hogy a gabonászákat egy álló helyéből úgy dobta a vállára, mint akármelyik legerősebb béres. Hát ezért a hatalmas erőért kapott is nagy napszámot, mert az öreg tisztartó, ki akkoriban még kizárólag a majori munkákra utalt tanyai cselédgyermekek téli magtári napszámát 24¹/₂ krajczárban állapította meg, neki 35 krajczárt engedélyezett.

Nem tudom él-e még az öreg Bogár Lázár? Én azt hiszem: igen! Hiszen hatalmas alakjából az örök élet ereje sugárzott.

Ha él? — ha nem? — annyi bizonyos, hogy lényé egy ősmagyar típus, ki típusát ivadékaire is hamisítatlanul átvitte és nem hódolt a mai átkos „egyke“ rendszernek.

.....y.....s.

Szivattyúk és Mérlegek Különlegességi gyár: **GARVENSWERKE**
Központi igazgatás:
Bécs, II., Handelsquai No. 130.
Városi mintaraktár: Garvens W.
Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6

jövén, abban állapotunk meg, hogy legjobb lenne, ha az állam kezébe venné a biztosítás ügyét és az egész országra nézve kötelezőleg adóban kivetné a biztosítást tűz és jég ellen. Mindenesetre áldásos lenne ez, mert a nagy- és középbirtokos, aki eddig is biztosított, kevesebbet fizetne, mint eddig, a kisgazda pedig kénytelen lenne fizetni biztosítást és a rossz termés, jégverés nem tehetné oly hamar tönkre. Ezen indítványt tennék az ország többi gazdájának is. Csoportosuljunk ez ügyben. Mert csak olvasták a lapokból, hogy pl. az Első Magyar Biztosítótársaság mennyi millió korona nyereséggel zárt. Ez még tűrhető, mert magyar. társaság, de a Generali, Foncière, stb., biz ezek kiviszik a gazdák veritékével szerzett milliókat a külföldre, tehát ebből remélnék én az országnak megmenteni néhány milliót.

Több gazda közül egy

Vonyarcz-Vashegy, Zala megye IV/28.

Riedl Ferencz.

Takarmánytermelés az alföldi száraz viszonyok között.

Irta: Váradi Szabó János.

I.

Habár a külföldön vannak egyes gazdaságok, a melyek haszonállat nélkül gazdálkodva, talajuk trágyaszükségletét kizárólag anorganikus műtrágyafélék alkalmazása által fedezik és így is állandó jó gabonaterméseket érnek el, mégis mi ezen üzemet sok okból, de elsősorban azért nem követhetjük, mert időjárásunk itt, az Alföldön száraz és szerves trágya nélkül csak a nagyon kedvező fizikai tulajdonságokkal bíró humozus homoktalajokon lehetne boldogulni.

Ennélfogva az állattartásra vagyunk egyéb körülmények által is utalva.

Állatot tartani könnyű, de nehéz azt mindenkoron a megfelelő takarmányozásban részesíteni. Már pedig kell, hogy minden gyakorlati gazda tudja, hogy az állattartás csak megfelelő takarmányozás mellett lehet jövedelmező, és hogy a törek- és szalmaetetésnek ma már sokkal kisebb tér juthat, mint az elmúlt időkben. Nem csak azért, mert a takarmányként értékesülő gazdasági hulladékok takarmányértéke csekély, hanem főleg azért, mert a piacra kerülő állati termékeink iránt (hus, zsír, tej) más igényt támaszt ma a vevő, mint hajdan.

Ha tehát ezen igényeket kielégíteni akarjuk, állatainkat okvetlenül jobban kell takarmányoznunk, mint annak előtte, már csak azért is, mert a jobb takarmányozás folytán korábbi fejlődést érünk el, ez pedig készpénzjövedelemhez juttat bennünket közvetlenül.

Hogy a mai kor által megszabott igényeknek megfelelhessünk, a törek-, polyva- és tavaszi szalmán kívül, melyek a takarmányozásnál főleg a tömeget képviselik, még olyan takarmányokról is kell gondoskodnunk, a melyek ezek volumenjét belértékük által kiegészítik. Ilyenek a szénafélék és az abraktakarmányok.

Nagyon jól tudjuk, hogy a szénafélék termelése alföldi száraz klímánk alatt még a szántóföldön sem biztos, annál kevésbé az a természetes réteken. Itt az öntözés segíthetne ugyan rajtunk, de hát nincs viz, hiányzik a pénz és a vállalkozási kedv a berendezkedéshez!

Szántóföldi takarmány (széna) előállítására

legelsőbben a zabosbüköny ajánlatott az Alföldre, a mely kitünő előveteményét képezi főterményünknek: a buzának. El is terjedt ennek termelése a nyolczvanas években meglehetősen, főleg az uradalmakban. A kilenczvenes évek száraz évjáratái azonban arról győztek meg bennünket, hogy ezen alakban nagyon, de nagyon drágán jutunk a tápegységekhez.¹⁾

Ezen tapasztalás alapján megejtett számításaim vezettek engemet arra, hogy a zabosbüköny legnagyobb része helyett ma már Viktória-borsót termelek, mert ezen növény által a terület egységéről sokkal több tápegységet, mai nyelven keményítő értéket kapok, mint a zabosbüköny termelése által.

Nevezetesen a zabosbüköny nálunk átlagban 20 q szénával fizet k. holdanként és ennek előállítási költsége 145.02 koronát teszen ki. Terem pedig a zabosbüköny szénájába $20 \times 28.8 = 576$ keményítő érték, minek folytán egy keményítő érték 25.10 fillérbe kerül. Ezzel szemben a Viktória borsónál 12.22 q magtermés és 17.28 q szalmatermés esetén $(12.22 \times 68.6) \times (17.28 + 16.2)$ összesen 1118.23 keményítőértéket kapunk holdanként 173.52 korona előállítási költség ellenében s így egy keményítőérték 15.51 fillérbe kerül nekünk ez esetben, vagyis $\frac{1}{3}$ -al olcsóbbra, mint a zabosbüköny szénában.

És a mi fő, ezáltal olyan takarmányanyaghoz jutunk, melynek beszerzése a legtöbb pénzbe kerül. Ez pedig a protein.

Ezen tápanyag ugyan sokat veszített jelentőségéből a Kellner-féle kísérletek által, de mégis a növendékállatoknál és részben a tejelő jószágoknál az, ezen kísérletek által is nélkülözhetetlennek bizonyult. Ilyen módon állítom tehát én elő elsősorban gazdaságom proteinszükségletét és mondhatom, a legolcsóbban.

A Viktória-borsót 9—10" sortávolságra vetem és abból 140 kg. vetőmagot adott egy k. holdra. Ily módon azt a többszörű Laass-féle kapákkal meg lehet művelni és az alig okoz számottevő költséget. Aratása csak kézzel eszközölhető. Cséplése közönséges cséplőgép segítségével történik, de a 8 darab acél dobverőst leszerelve, azok helyett 4 darab keményfaléczet helyezünk fel a dobra és a kosarat 16-os fedéllemezrel vonjuk be, hogy mentül kevesebb mag törjön össze. Ez ugyan nálam nem nagy baj, mert a borsó szemét megdarálva, nagyobb részben feletem, de mégis, hogy a vetőmagszükségletem biztosan kikerüljön, tartom szükségesnek ezen óvatosságot. Az ép szemeket a cséplőgép osztályozó hengere elég jól elkülöníti a törötttektől. Nekem évente mintegy 140 q vetőmagra van szükségem.

A borsó ezenkívül épen olyan jó előveteményt képezi a buzának, mint a zabosbüköny-széna; csak a talajt megfelelően kell utána, a buza részére, előkészíteni! A mi abból áll, hogy azt az aratás után nyomban sekélyen, felületesen megszántván — ma már tárcsás boronázván — ez által ennek nedvességét konzerváljuk és a talajt olyan állapotba helyezzük, a mely struktúra mellett képes leend az, beérése folytán állandó tevékenységben maradni és ennek hatása alatt az utónövény számára megfelelő mennyiségű tápanyagot feltárni, illetve gyűjteni.

Most pedig a talaj nitrogéntartalma e műve-

¹⁾ A tápegység mibenlétét minden takarmányozás-tan tárgyalja s így feleslegesnek tartom annak leírására kiterjeszkedni.

letek által egyoldaluan szaporodik, ennek ellen-súlyozására foszforsavat alkalmazok, szuperfoszfát alakjában, a termény lekerülése után azonnal, a tarlóra. Ezen eljárás által érem el azt, hogy a borsó után vetett búzám sem igen dől meg és ha meg is dől kitudja fejleszteni a szemet. Mert a foszforsav a fejlődést és az érést siettetvén a nitrogénnek éréstkesleltető hatását ellensúlyozza.

Biztos alapon számítottam akkor, a midőn Gyárfás József barátom, vonatkozó kísérleteim eredményeit tölem elkérvén a „Mezőgazdasági Szemle“ 1904. évi III. füzetének 104. és követő oldalain ismertette, reá mutatván arra, hogy a borsótermelés felkarolása által sokkal olcsóbban jutunk a keményítőérték egységéhez, mint a zabosbüköny-széna által. Mely utóbbinak le- és betakarítása gyakran amaz időszakra esik, a melyben az aratás is kezdetét veszi és ennek folytán a munkáskéz e célra nagyon sokszor hiányzik. Látjuk is ennek épen nem gazdaságos következményeit az olyan nagyobb gazdaságokban, a melyek zabosbükönnyt, takarmányneres céljából nagyobb területen termelnek. Ezeknél bizony a zabosbüköny-széna a táblán kint, vonatásban várja be az aratás és gabonahordás befejezését, mert csak ez után jutnak annak betakarításához.

Hogy mennyi és minő kárral jár ez, közvetlenül a nyert szénára vonatkoztatva, hála Istennek nem tudom, mert ezen helyzetet 24 éves praxisom alatt mindenkor sikerült kikerülnöm, de annál jobban tudják azt ama gazdatársaim, a kik ilyen helyzetbe jutottak!

E körülmény által a közvetlen veszteség a széna minőségében nyilvánul meg. A közvetett pedig elrejtőzik és abban jut kifejezésre, hogy a zabosbüköny vonatók által elfoglalt sávok, ha azok közeit „idejében“ megművelték is, nem részesülhetnek idejekorán a kellő megmunkálásban.

Ha ugyanis a zabosbüköny-széna már megtermett és olyan, a milyen szénamennyiséggel fizet, ennek betakarításán kívül itt elsősorban az utónövény számára megfelelő talajmunkálatok eszközölése képezheti legfőbb feladatunkat. Hogy tehát eme követelménynek teljességében és idejében megfelelhessünk, azon kell igyekeznünk, hogy a zabosbüköny-szénát mentül előbb behordjuk földjéről. Hogy pedig azt megtehessek, a zabosbüköny olyan kezelési és betakarítási módját kell igénybe vennünk, a mely által az hamarosan olyan állapotba jut, hogy az által kazalba rakásának veszélye elhárul, illetve az a minimumra redukálódik! Ez pedig a zabosbüköny és más szénáknak is kévékbe kötése és kereszttekbe rakása által érhető el. Mert ilyen helyzetbe a zabosbüköny és más széna is, már akkor juthat, a mikor az még vonatába nem rakható, vagyis: mikor még annyi vizet tartalmaz, hogy vonatába rakva könnyen megmelegedhetik és megpenészesedhetnek. Holott ezen állapotában kévékbe kötve és kereszttekbe rakva olyan szárazsági állapotot ér el, a mely mellett nyugodtan kazalba rakható leend, minden aggodalom nélkül. Mert a kévéjóság ezen állapotában ha felmelegszik is, annyi üreget hagy maga között, a melyen a veszélyes melegtöbblet elillanhat és ezáltal a túlmelegedés kizártnak tekinthető. Ilyen eljárás mellett szénánk gyorsan kazalba kerülhet és a termőterület, a megfe-

Csak **6—8 munkásra** van szükségünk a cséplésnél, ha

CASE

automatikus cséplőgéppel dolgoztatunk.

Tiszta **acélból** készül!

.. **Tűzbiztos!** ..

6 heti cséplés alatt csak munkabérben

1000—1500 korona megtakarítható.

Vezérképviselő:

HAHN ARTHUR
BUDAPEST

VIII., Üllői-ut 52/b. szám.

Sürgőnyezim: **CASE BUDAPEST.**

Telefon **160—84.**

lelő talajmunkálatok „idejében“ leendő eszközlése céljára a gazda rendelkezésére állhat.

Igaz, hogy a szénakészítésnek ezen módja költséget okoz, de ez — több évi gyakorlatom alapján mondhatom — megtérül a további munkálatoknál megtakarított összegből, mert így könnyebb a rakodás és a kazalozás.

Mint említém: a zabosbükönny keveset és bizonytalanul terem az Alföldön és betakarítása is olyan nehézségeket okoz itten, hogy annak termelésétől minden számító gazda szabadulni akar és e körülmények hatása alatt termelék én helyette jórésben Viktória-borsót.

A „tavasz-ravasz“ szállóige ugyan ismert nálunk az Alföldön is! S ezt az a szomorú tapasztalás szülte, hogy a csekély téli csapadék folytán nagyon bizonytalan a tavasziak termelése itt. Különösen a takarmányok termelésénél tapasztalható ez! Melyek, hogy kiadósak legyenek s a mellett elég finom szálúak is, több vetőmagot igényelnek. A sűrűbb vetés pedig, igen jól tudjuk, nagyobb mértékben veszi igénybe a talajnedvességét, mint a ritka. Ennek természetes következménye az, hogy ha megfelelő tavaszi csapadékban nincsen részünk, terményeink lemaradnak és igen csekély terméssel fizetnek.

Hogy tehát mégis ne csak abrakot termeljek (a Viktória-borsó felkarolása által) hanem elsősorban zöld takarmányt és szénát is, ezen célra pedig a talaj nedvességét lehetőleg biztosítsam, az őszi keveréket karoltam fel szösös bükönnyel. Igaz, hogy a szösösbükönny magja drága, de magának való termelése ma már Baross László barátom kísérletei folytán meg van oldva az Alföldön is. Ő a szösös bükönnyt magnyerés céljából eddig akként termelte, hogy tavasszal a tábla hosszában lóbabot vetett rendes sortávolságra és arra keresztben vetette rá a szösös bükönnyt. Eljárását követve én is megfelelő eredményt értem el, mert k. holdanként 3—400 kg. szösösbükönny magtermésre tettem szert ily módon.

De Baross barátom ez eredménnyel nem elégedett meg s további kísérleteinek eredményeit a Mezőgazdasági Szemle, f. évi I. füzetében becsájta közre, a melyek szerint ő a szösös bükönnyt már 1908-ban lóbabbal keverve 40 cm. sortávolságra vetve, a sorközöket megkapálta s ezen eljárásával jobb eredményt ért el, mint a régivel.

Ezt tehát én is meg fogom próbálni. De fel-említem, hogy már 1908. őszén a megérésre vetett rozs közé kevertem 5—10% szösös bükönnymagot, oly célzattal, hogy ez mint „köztes termény“ szolgáltatassa nekem a magot. Az eredményre kíváncsi vagyok és azzal majd beszámolok.

Vetem a szösösbükönnyt takarmánynak, mindenekelőtt őszi árpával és buzával; az utóbbi keveréket főleg zöldtakarmány nyerése céljából alkalmazván. A szösösbükönny őszi árpás keveréke pedig szénának szárítva is igen jól megfelel, habár nem oly jó, mint a zabosbükönny. De biztosan terem! Mert, ha az őszi árpa olykor ki fogy is közüle, vetek rá tavasszal zabot s e keverékem is biztosabb, mint a tavasszal vetett zabosbükönny! Mert azt még sohasem tapasztaltam, hogy a szösösbükönny kifogyott volna.

A takarmány nyerése céljából készített vetőmagkeverékben a szösösbükönny 33%-al szerepel.

En ezen keveréket szeptember végén el-

vetem, előbbeni vetést itt, a hesszeni légy miatt nem eszközölhetvén. Megpróbáltam a szösösbükönnyt a legkorábban takarmányt szolgáltatató növényvel a rozsszal is vetni. De azt tapasztaltam, hogy e két növény fejlődése nem tart egymással lépést és a szösösbükönny lemarad a rozs között a kora tavaszon, később utól éri ugyan a rozst, de akkor már a rozs nem való takarmánynak, mert elvényt.

Az őszi keveréket a nagyobb mennyiségben rendelkezésre álló nedvesség juttatja diadalra a tavaszi keverék felett. Hogy tehát számára ezen alapfeltételt megadjam, én a takarmányféléket is forgón kívül természetem. Így lévén csak elérhető az, hogy minden nedvességet ezen növényeim számára konzerválhassák, s ez által a lehetőség szerint biztosítani termésüket.

Tehát ezeket eme célból egy helyen termeltem. Ez által első sorban a talajukat is megfelelő művelésben részesíthetem, mi által bizonyára minden rendelkezésre álló nedvességet konzerválhatok számukra! Így nem csak biztosítom takarmánytermésem egy részét, hanem elérem azt is, hogy annak betakarítása nem okoz nekem különösebb gondot és nehézséget. Mert ezen munkálat a legrosszabb esetben is június elejére esik. Igaz, hogy az őszi keveréknek egy helyben való termelése által elesen amaz előnytől, a melyet e keverék az utána következő buza terméstöbbletében nyújtana, de ennek ellenében takarmánytermésem „biztos“.

Ez pedig nagy szó az Alföldön! És ennek elérése itten sok áldozatot kíván. Említenem sem kell, hogy a zöldtakarmányozástól kimaradt őszi keverék ép olyan elbánásban részesül a szénakészítést illetőleg, mint a zabosbükönny!

E hosszúra nyult előzmények folytán az olvasó azt tétélezheti fel, hogy én a száraz Alföld kitűnő és legbiztosabb takarmánynövénye, a luczerna termelésével nem is foglalkozom! Pedig dehogy is nem!

De szándékosan hagytam e növény termelése körül szerzett tapasztalataim leírását későbbre! Mert az előzőkben főképen az egy nyári takarmányfélék termelésével foglalkoztam; és mert e növény termelése felett nem oly egyszerű napirendre térni, mint azt sokan gondolják.

A luczerna termelését már akkor felkarolya láttam itt az Alföldön, a mikor 24 évvel ezelőtt, mint gyakorlati gazda ide kerültem, sőt alföldi gazdatiszt fia lévén, e növényre zsenge gyermekkorom óta emlékszem, még pedig olyan boldog emlékek kapcsán, a melyek tényezői az 1870—1880-as évekről keletkezvén, e növény horribilis termését örökitették meg bennem. Sajnos azonban, hogy a mire emlékeztem és a miről apám és sok régi gazda beszélt, hogy t. i. a luczerna milyen terméseket képes adni — mint gyakorlati gazda — 24 év óta sohasem birtam meggyőződni.

Vetettünk luczernát és volt luczernás terüle-

tünk mindig, de azt tapasztaltam, hogy annak termése, — habár a régi területek új vetés által pótolhattak is — évről-évre alábbszállott. Beköszöntött ugyanis az állandó szárazság, minnek folytán e növény fejlődése is visszamaradt, de annál inkább elszaporodtak ellenségei; melyekkel a kedvezőtlen tenyészfeltételek között megküzdeni e növény sem volt képes, a szárazság folytán. Fellepett a vincellérbogár, a luczerna apró, ormányos bogara, az á pion és főleg a luczernaböde és fogyott a foszforsav is, a mely ellenségek elszaporodása ma már olyan mértékűt öltött itt az Alföldön, hogy azok a luczerna termelését majdnem illuzóriussá tették. „Látván azonban Jézus az inséget, elküldé a segítséget!“ És adott nekünk egy Jablonovszkit, a ki, mint a rovarfogyó állomás nagyjedemű főnöke, e téren sem hagyta a gazdákat magukra! Hanem a luczerna behálózását ajánlotta. Ezen tanácsát meg is fogadtam és azonnal elkészítettem a rovarfogyó zacskókat, a melyekkel már kora tavasszal megkezdtem a munkát, mihelyt a luczerna 10—15 cm. magasságot elért és ezt folytatam szakadatlanul tovább. És megismétlem azt a luczerna minden gyapjainál a mennyire csak a viszonyok megengedik. Ezen rovarfogyó zacskók következetes használata által elértem azt, hogy a luczerna említett rovarellenségei tetemesen meggyérültek luczernásaimban.

(Folytatjuk.)

Aczélból készült automatikus cséplőgép.

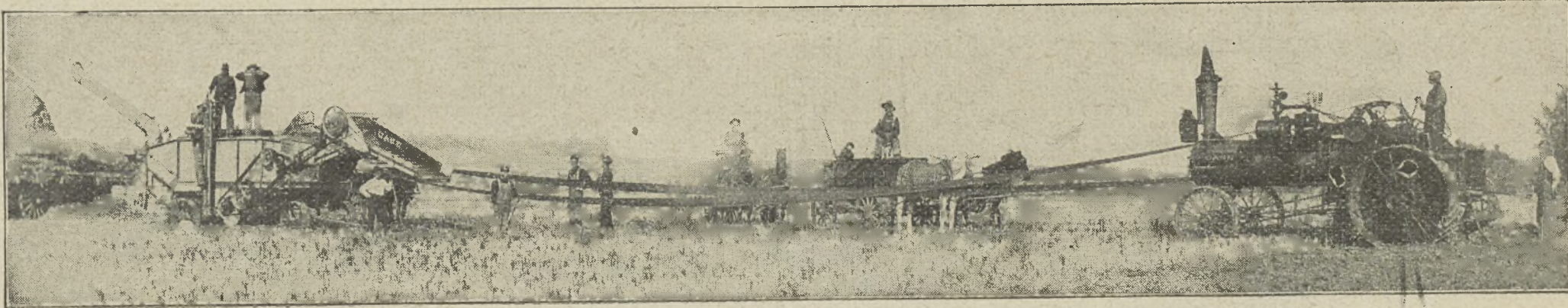
Ezen természetesen amerikai találmány, szinte express módra hódított tért Európa legtöbb kultur államaiban, sőt a múlt nyáron Oroszországban megtartott nemzetközi cséplő-és szántóverseny alkalmával az első díjat nyerte meg.

A tisztára aczélból készült cséplőgép föltétlenül tűzbiztonsága mellett több oly berendezéssel dicsekedhetik, melyeknél fogva eddig csak emberi erővel végezhető munkálatokat automatikusan eszközöl.

E cséplőgépeket (többé-kevésbé automatikus berendezéssel) az amerikai J. Case Threshing Machine Co. gyártja és mint »Case automatikus aczél cséplőgép«-eket, nálunk budapesti (Üllői-ut 52/b.) képvisellete által hozza forgalomba.

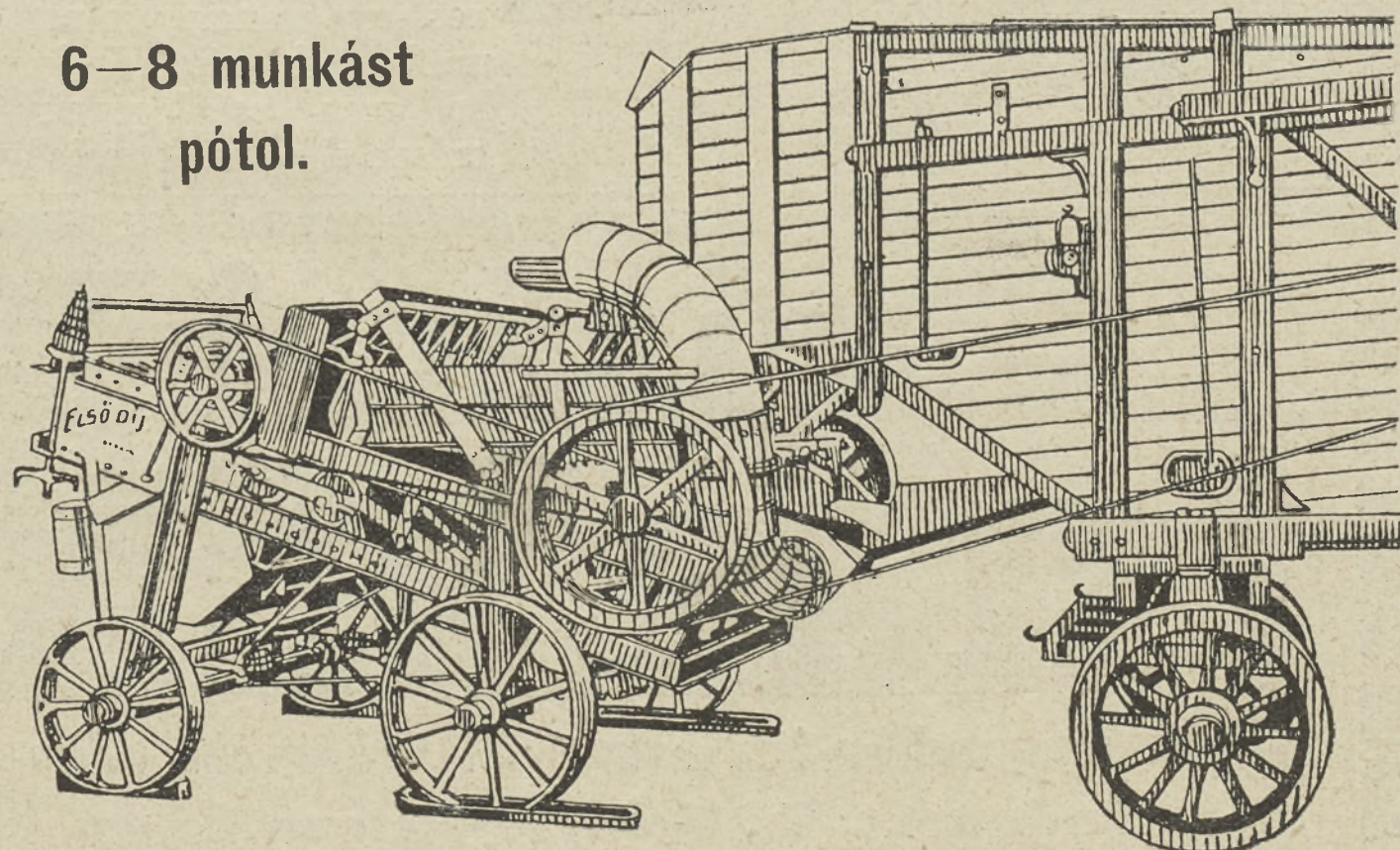
A cséplőgép minden farész mellőzésével, tiszta aczélból, önműködő etető-készülékkel, automatikus szélkazalozóval (szalmafuvóval), kívánatra külön polyvafuvóval, automatikus gabonamérleggel, sőt még önműködő szecsakészülékkel felszerelve készül, úgy, hogy a majdnem teljesen automatikusan dolgozó gép kezeléséhez csak 6—8 munkásra van szükség.

Munkamódja a következőkben foglalható össze:

71-ik ábra. Az automatikus cséplőgép munkában.

6—8 munkást
pótol.

WELGER-féle szabaldalmazott szalmaprés-elevátor (kazalozó)

az egyedüli, mely minden emberi segítség nélkül, teljesen önműködően kötöz is. Bálok nagysága szabályozható! Alkalmazható minden gyártmányú cséplőhöz, anélkül, hogy az ediginél erősebb mozgony válnék szükségessé. Elpusztíthatlan tartóssága, feltétlenül megbízható, háládatos szerszám. — Kizárólagos gyártója és egyedüli elárúsítója hazánkban és a Balkánon az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár részv.-társ.

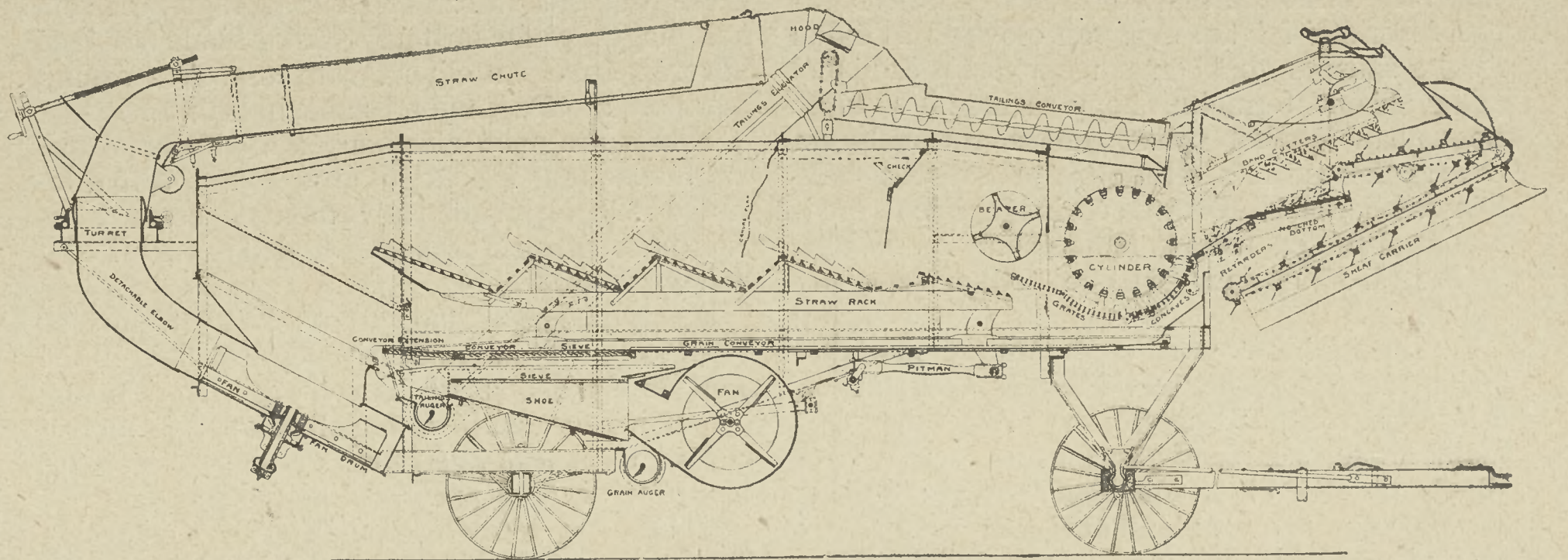
Budapest, VI., Váci-ut 19. — Tessék prospektust kérni. Nagy uradalmakban kívánatra díjmentesen bemutatjuk.

72-ik ábra. Az automatikus cséplőgép működésben.

Nagyobbfajta gépnél 4 munkás az asztagról az önetetőkészülék vezetékére helyezi a kévéket, melyeket az etetőkészülék automatikusan a dobhoz vezet, útközben azokat felvágja és egyenletesen elterítve, a dobot egyenletesen eteti. A dobban kicsépeelt szemek megfelelő tisztítás után a gép oldalára szerelt zsákolóhoz jutnak, melynek kezeléséhez csupán egy ember szükséges. A zsákoló gabona mennyiségét állandóan mutatja a gép oldalára szerelt önműködő mérleg. A kicsépeelt szalma az automatikus szalmafuvóba kerül, mely teljesen önműködően állandóan félkör alakú mozgást végezve, a szalmát minden emberi segítség nélkül félkör alakú kazalba fujja.

A kazal széleinek kiigazítására szintén csak egy ember kell. A törek és polyva, vagy a szalmával együtt kazaloztatik, vagy pedig tetszésünk szerint egy külön kisebb polyva-fujtató segítségével akár kocsiderékba, akár pedig egyszerűen csak külön kupaczkába fujható.

73-ik ábra. A cséplőgép hozsmetszete.

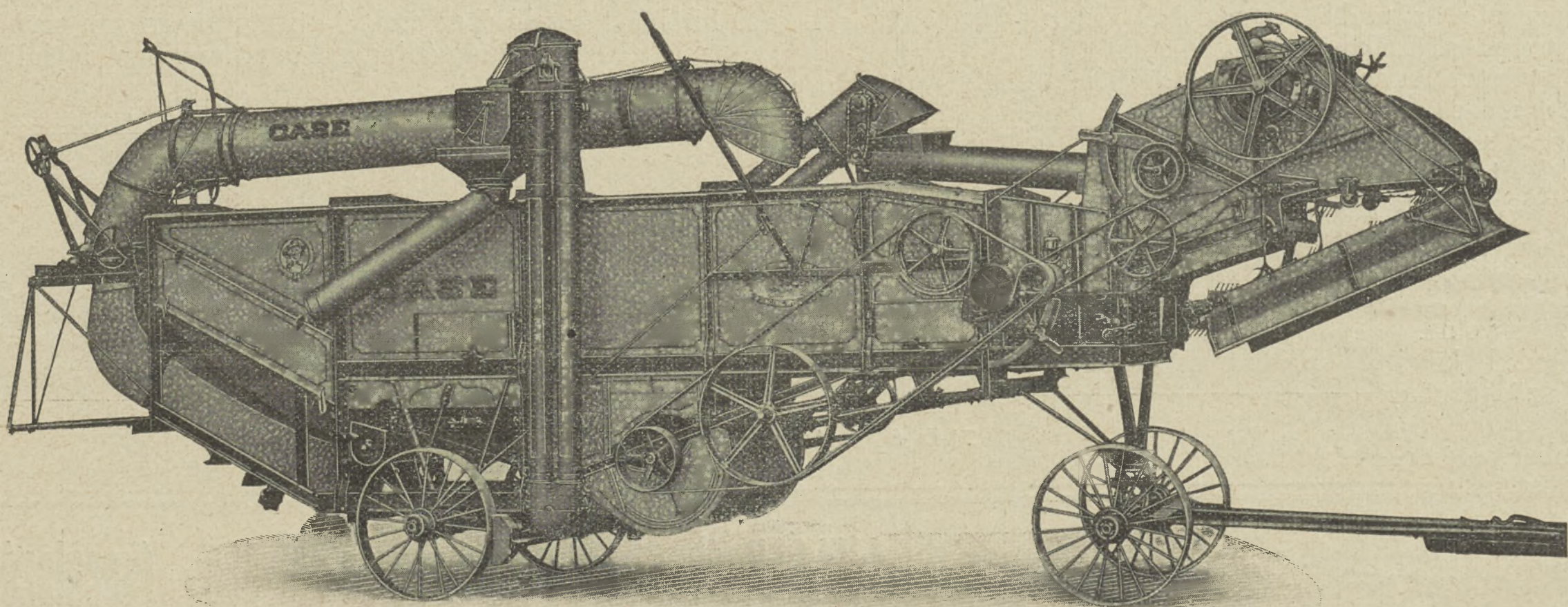
Az egész gép kezeléséhez tehát csak hat ember kell és pedig négy a kévéknek az önetetőre való helyezésére, továbbá egy-egy ember a zsákoláshoz és a kazalhoz. Az összes többi munkákat a gép teljesen önműködően végzi el.

Az 71. és 72. ábrán a »Case automatikus aczél

» hogy munka közben megállás [nélkül is megfelelően beállíthatók, hanem azzal is, hogy eme tulajdonságuknál fogva különböző gabonaféléknek, mint pl. buza, rozs, árpa, zab, stb. cséplésére alkalmasak, anélkül, hogy ki-cseréltetnének.

Az 75. ábra az önetető készülék. Szépen látni rajta a kévéfelvágó szerkezetet. Az önetető a szükséghez mérten egy alkalmas külön szerkezet révén meghosszabbítható.

Azt hiszem, hogy az elmondottak után érthető lesz, ha azt mondom, hogy ezen ropant precize, gyors és olcsó munkájú, elpusztíthatatlansága folytán pedig a lehető legcsekélyebb évi amortizációt igénylő gépről csakis a legnagyobb lelkesedés hangján szólhatok s valóban eme lelkesedésem indokolva van azon értesülések által, melyeket úgy francia, mint orosz uradalmak részéről kaptam, hol ezen cséplőgépek már erősen el vannak terjedve.

74-ik ábra. A cséplőgép veszteglő állapotban.

Arankamentes
vagy legalább
arankamentesíthető
Kisarankás

LÖHNERÉ

és

LICERNA

magot

vásárol
a legmagasabb árakon

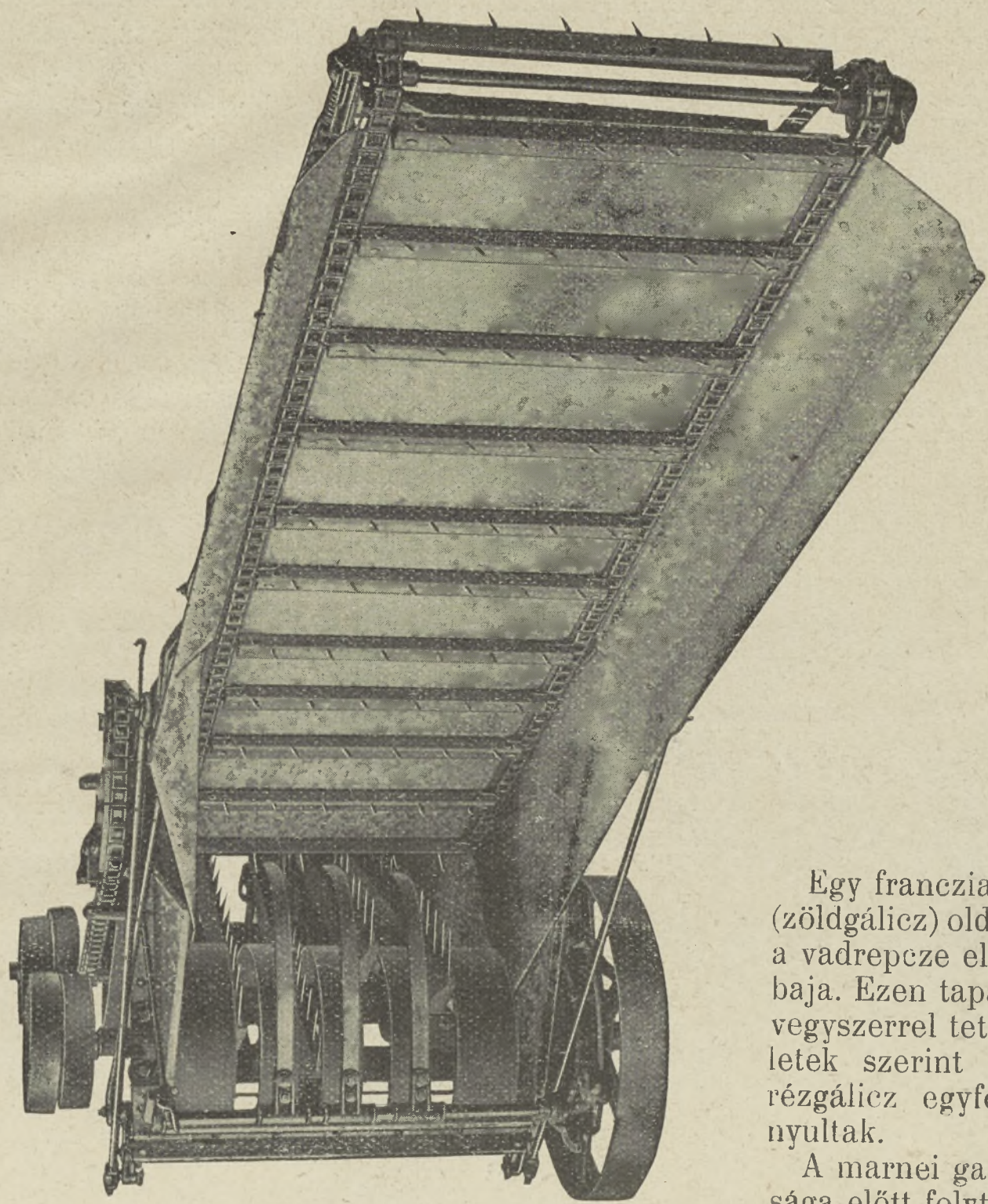

HALDEK

magnagykereskedése, József főherceg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója
Budapest, V., Bálvány-utcza 6. szám.

A kiknek érdeklődését jelen soraim esetleg felkeltették, bizonyára örömmel fogadják azon hirt, hogy ezen nálunk nagy sikerekre jogosult gép, a f. é. június havában a budapesti Tattersallban megtartandó mezőgazdasági gépkonferencián látható lesz.

Bárá Stralendorff Gyula.

75-ik ábra. Az önetelő készülék

A vadrepcze, illetve vadmustár irtása.

Óriási károkat okoz az országnak a zab és árpában évről-évre nagy arányokban föllépő vadrepcze. Pedig kénytelenek nem vagyunk a károkat tünni, mert a sikeres védekezésnek ma már ismerjük kipróbált módjait.

ben permetezett egyszerre és hektáronként (2780 négyzet öl) 500 liter oldatot permetezett (lásd 76-ik ábrát).

A vadrepcze és mustár növények gyorsan elhaltak és 10 napra a permetezés után egészen meg voltak feketedve (lásd 77-ik ábrát).

Németországban 1908-ban A. Ritter gazda

77-ik ábra. A permetezett vadrepcze a kezelés után 10 napra.

Egy francia gazda jött rá arra, hogy vasgálicz (zöldgálicz) oldattal permetezve a fertőzött zabot, a vadrepcze elhervad, s a zabnak nem történik baja. Ezen tapasztalás nyomán sok mindenféle vegyszerrel tettek próbákat és a francia kísérletek szerint a 15%-os vasgálicz és a 3%-os rézgálicz egyformán kitűnő irtószernek bizonyultak.

A marnei gazdasági egyesület kiküldött bizottsága előtt folytak le ezen kísérletek Silleryben, és pedig kézi permetezőkkal és fogatossal. Utóbbi a Mahot-féle gép három méter szélesség-

Damerowban Rorböck mellett, nitrogén mésznek finomra őrölt porával ért el jó eredményeket. Egy hektárra 35 kg. mész-nitrogén lett permetezve és összehasonlítás végett 15% vasgálicz oldattal is permeteztek és tanúsággal nem kezelt próbateret is hagytak.

A mellékelt 78-ik ábra szerint alakult a dolog. Az ábra első részében a nem kezelt terület egy négyzetméter öl vett vadrepcze köles b-vel jelölve és a zab c-vel, a középső képen a 35 kg. mész-nitrogénnel kezelt repcze és zab keverékek egy négyzetméter területéről véve; és a harmadik részben ugyanaz 15% vasgálicz-czal.

A mész-nitrogén a chilalétrómot hasznosító nitrogén trágya is levén egyszersmint fölsegíti a zabot trágyázó erejével. Hathatós módok tehát vannak, csak élnünk kell velük.

KÖNYVISMERTETÉS.

Az édesvizi halászat és halgazdaság. A m. kir. földmívelésügyi miniszter kiadásában e címmel egy érdekes és hézagpótló szakmunka jelent meg, melyet a miniszter megbízásából Répássy Miklós műszaki tanácsos irt meg, s mely egy most fejlődő nagy fontosságú gazdasági águnk legfontosabb kérdéseit ismerteti meg a nagy nyilvánossággal. A könyv az elméleti részek mellett fontos gyakorlati utmutatásokat is tartalmaz; négyszáznolcvan oldalra terjed s öt főrésze szlik. Az első részben az általános tudnivalókat sorolja fel az író, a második a mesterséges, a harmadik a természetes halászatról szól; a negyedikben a magyar halászati közigazgatást, az ötödikben pedig a külföld halászati viszonyait ismerteti. A tanulságos kötet holti ára 1 korona, lelkészeknek, tanítóknak és jegyzőknek pedig kérésükre ingyen küldi meg a földmívelésügyi minisztérium könyvtára.

A természeti emlékek védelme. A földmívelésügyi miniszter fontos lépést tett a természeti emlékek intézményes védelme érde-

76-ik ábra. Fogatos permetező működése a zabtáblában, a vadrepcze irtása.

Cséplőgéptulajdonosok pénzt, időt és munkát takarítanak meg és **szébb, jobb cséplési eredményt** érnek el a **Stern-féle szabad. dobkosárbetéttel.**

Szakértő bizottság előtt

egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, szab. betétsínes géppel utáncépellítettünk és az eredmény 680 kgm. tiszta buzaszem volt.

Számtalan elismerő levél. — Kérdezősködésként ingyen és **B** felvilágosítást.

B achfeld

kében, a midőn megbizta Kaán Károly erdőtanácsost, hogy a természeti emlékek fönntartásának kérdését tanulmány tárgyává tegye. Kaán erdőtanácsos e megbízatásnak megfelelt, s munkája: *A természeti emlékek fönntartása* ezimen most jelent meg a földmivélésügyi miniszter kiadványaként. Kaán szerint gondozásra, sőt törvényes védelemre érdemes természeti emlékként volna tekintendő; a hazai föld fölületén, vagy annak mélyében a természet bármely világába tartozó minden olyan természeti alkotás, vagy annak bármily változatban és arányokban csoportosult összes ége, mely vagy történetileg becses, vagy tudományosan értékes, esztétikailag kiváló, bármi okból ritka, vagy pedig arra hivatott, hogy idővel a természeti emlék becsével birjon. Javaslata az, hogy a tudományos társulatok, egyesületek, hivatalos intézmények és az egész magyar társadalom bevonása mellett írjuk össze természeti emlékeinket és a kellően elbírált és törzskönyvelt anyag ismerete után

Kérdés. *Foltos luczernák kijavitása.*

Mult évben több tábla luczernát vettem, amelyek elég jól sikerültek ugyan, de imitt-amott 2—3—4—5 négyzetöles foltokon luczerna nincs. Ugy vélem, hogy erősen dült árpafoltok következtében állottak e hiányok elő. Miként kell e foltokat kijavitani? Mert a kiszántásról a foltok kicsinyége miatt szó nem lehet.

B. J.

Kérdés. *Olcsóbbá teszi-e a cukorrépa fészekbe vetése a művelést?*

A drága munkáviszonyok miatt takarékoskodásra vagyunk utalva a répatermelés terén is. Egy csehországi gépgyáros répa fészekbevető gépeket ajánl azon indokolással, hogy a répa megművelés költségeit a fészekbevetés által nagyon csökkenteni lehet. Ki tett gazdátársaim közül kísérletet a répa fészekbe vetésére és mi előnyeit tapasztalta?

Egy répatermelő.

Kérdés. *Erős takarmányforgó lefejő gazdaság mellett.*

lehet. A tejesarnokokban pedig az a tapasztalás, hogy 1:10,000 arányban formaldehiddel ellátott tejben a separator munkája után tulsok tejszin maradt hátra. A formaldehdezett tejből készült sajt is lassan érik. A formaldehydet a tejben nem nehéz fölismereni. A sósavval egyenlő arányban kevert és melegített tejhez egy deka vanilliát adva, az oldat intenzív málnaszínű lesz, holott ha nincs benne formaldehyd, akkor sárga színt ölt.

C.

Felelet. *Apró csibék fehér hasmenése című kérdésre.*

A nevezett betegség a korai baromfinevelés réme, az alig elkerülhető bélhurut. Okai lehetnek első sorban meghülés, szabadban, nedves fűben való tartózkodás közben, vagy zárt helyiség hideg padlóján. Másodsorban pedig természetsszerűtlen táplálkozás. A beteg csibe kedvetlén, sirós, gunnyasztó, borzas, alig eszik, gyakran iszik, ürüléke gyakori, nyulós, hig, zöldes, fehéres váladék, a mi a bélvéghez

78-ik ábra. A mésznitrogén és zöldgálicz permetezés hatása a vadrepce irtásán. Első szakasz nem kezelve, második szakasz 35 kg. mésznitrogénnel permetezve, a harmadik szakasz 15%-os vasgáliczczal, b. a permetezett vadrepce 1 m.² területről, a nem permetezett és permetezett vadrepce-növény.

a külföld egyes országai példájára, hozunk olyan törvényt, mely a műemlékekhez hasonlóan biztosítson védelmet a természeti emlékeknek. A füzet keretében fölhitva a miniszter a törvényhatóságokat, hogy a kerületükben található természeti emlékeket írják össze és tegyenek javaslatot azok minden időkre biztosítandó védelméről. Kaán érdemes munkáját erdőtisztek, lelkészek, jegyzők, tanítók, erdőőrök a földmivélésügyi miniszteriumtól ingyen kapják meg, ha a miniszterium könyvtárához fordulnak. Bolti ára 50 fillérben állapított meg.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Chilisalétrom adagelszórásának módja.*

Gyenge őszi buzám följavítása végett chilisalétromot szereztem be. Magyar holdankint 40 kg.-ot szántam elszórni, de miként tegyem azt, hogy sem ezen adagot túl ne lépjen, se kevesebbet ne adjak. Műtrágyaszóróm nincs, tehát kézzel kell az elszórást végezni. Nagyon szívesen vennék utbaigazítást. U. Gy.

Kedvező tejértékesítési viszonyok folytán lefejő gazdaságot üzök, melyet minél inkább kiterjeszteni óhajtok. E végből új takarmányforgót óhajtanék létesíteni, a mely tulnyomóan takarmányt terem. Kalászosokra a forgóban nem sok súlyt fektetek, mert egy másik távolabbi forgóban a kalászosok termeléséről és így a szalmaszükségletéről is gondoskodom. Földem sikkbarnás, homokos agyag, melyet gazdagon trágyázhatok, sőt más műtrágyákkal is istápolhatok. Egy ily tulnyomó takarmányforgóra vonatkozó propositiót köszönettel vennék.

J. B.

Felelet. *Tejszállítás nyáron és a formaldehyd című kérdésre.*

Ha a tejben nincs tulságosan sok tejsavas baktériumcsira, akkor 1:40,000, illetve 1:25,000 arányban a tejhez hozzáadott formaldehyd néhány napig képes a baktériumképződést, tehát a megsavanyodást és összefutást meggátolni. De a peptonizáló mérges baktériumnak fejlődését meggátolni nem képes és azért, ha a tej édes is marad, a csecsemőkre nézve a formaldehydes tej nagyon ártalmas

szárad, odatapad, elzárja a végbelet és az állatocska halálát okozza, gyakran igen nagy százalékban.

Mindaddig, míg korai baromfinevelésünk problémái más alapon nem épülnek fel, mindaddig fáradozásunk réme marad a csibék bélhurutja.

A baj elterjedésének, gyakran csapászszerű károsodásnak elejét vehetjük, ha a betegséget előidéző okoktól mentesítjük állatainkat. A csibének nem szabad megfáznia, meghűlnie, átmedvesednie (ítató edények!), szabad levegőhöz a legkedvezőbb körülmények között, fokozatosan szoktatandók. Táplálékukban kerülni kell az erjedt, vagy erjedésre hajlandó, romlott, penészes anyagokat. Legjobb a száraz takarmány, különösen a betegeknek. A betegek vagy gyanusak a falkától azonnal különválasztandók; kosárba, száraz, meleg helyen jobban érzik magukat. Bélvégen az odatapadt váladékot többszöri finom olaj alkalmazása puhává teszi, leválik. Belsőleg adagolható 1 rész tannoform, 2 rész rozsliszthe szárazon jól elkeverve, majd vízzel tésztává gyurva, gyufa-

A LEGJOBB MAGVAK MAUTHNER ÖDÖN

CSES KIRUDVARI MAGNAGYKERESKEDESEBEN KAPHATÓK

VI. KERÜLET, 33. BUDAPEST, IV. KOSSUTH-LAJOS-U 4.

A INGYEN ÉS BÉRMENTVE KÜLDETİK MEG

fej nagyságu galacsinokba alakítva megszáritás után. Ebből a betegnek adható naponta 2—3 szem, de csak addig, míg a higürülés enyhülni kezd, mert túlajtva ellenkező bajt okoz.

H. J., Sörnye.

Felelet. Mit lehet tenni az öszibarack levél-fodrosodása ellen című kérdésre.

Próbáltam öszibarackfáimat, midőn a levél-fodrosodás fellépett, bordói lével permetezni, az eredmény igen gyenge volt. Próbáltam kénporozást, az eredmény ugyanaz. Egy francia gyümölcskertész ajánlatára kristály azurinnal permeteztem 150 liter vízre $\frac{1}{4}$ kilót véve; az eredmény nagyszerű volt. Bárkinék ajánlhatom. A szőlő peronoszporája ellen 100 liter vízhez $\frac{1}{4}$ kilót adok és összehasonlíthatatlanul jobb a bordói keveréknél vagy bármelyik permetező anyagnál. Az azurint a Strobentz-féle vegyészeti üzlet szállította.

Kovács F.,
tanár.

Felelet. Agyag alkalmazossága című kérdésre.

Ha azon kérdést, hogy egy meglevő agyagtelep a téglapár részére értékesíthető-e és hogyan, alaposan meg akarjuk oldani, akkor először a telep kiterjedését, vastagságát és tartalmát kell meg állapítanunk. A talált kiterjedés és vastagság megadja a megépítendő gyár évi munkaképességét, illetve élethosszát. A telep tartalmának megvizsgálása megállapítja a fedőtalaj mennyiségét, mely a jövedelmezőség kiszámításánál fontos, és a különböző agyagnemek számát és mennyiségi arányát.

E célra szükséges, hogy először az agyagtelep térképét elkészítsük; a telepet felosztjuk egyenlő nagy négyzetekre, melyek szögletpontjaiban egy-egy próbalyukat furunk. Az összes lyukakat a térképben is megjelöljük és folyó számokkal megszámozzuk. A furást egy szakértő egyén vezeti, mely a kifurt anyagot megvizsgálja és a minden lyukban keresztül furt rétegek minőségét és vastagságát feljegyezi. Ezen furási napló és a térkép alapján képesek vagyunk az agyagtelepet tetszés szerint, minden függélyes metszetét felrajzolni és az egyes agyagnemek mennyiségét kiszámítani. A biztonság kedvéért, valamint hogy az agyagmustrákat kellő módon vehessük, szükséges, hogy még néhány kutatógödört ássunk. A mustra-agyag helyes szedését itt leírni nem enged a rendelkezésre álló hely. Miután a talált agyagnemekből vett mustrák úgy vegytanilag, mint természettanilag megvizsgálandók, ajánlatos e végből kerámikus vegyműhelynek beküldeni. Ilyen intézet a megejtett vizsgálat alapján, az agyag nem csak jó és rossz tulajdonságait, hanem az utóbbiak megjavítását és az agyagneműek alkalmazhatóságát a különféle gyártmányokra megállapítani képes.

Ezen adatokból kiindulva, lehet csak az agyagfeldolgozás módszerét, valamint a megépítendő gyár berendezését tervezni. Mint elsőrangú vegyintézetet ajánlhatom a: »Chemisches Laboratorium für Tonindustrie, G. m. b. H. in Berlin N. W. 21 Dreysestrasse 4.«. Egy vizsgálat belekerül, ha nem tévedek, 60—100 márkába.

Ezen fáradságos és költséges előmunkálato- kat lehet ugyan részben egyszerűsíteni, részben mellőzni, csak hogy mindig szem előtt tartandó, hogy ilyen helytelen takarékoság többnyire a már megépített gyár hibás berendezését vagy jövedelmezősége csorbitását vonja maga után.

Azért mert már volt alkalmam és pedig Magyarországon egy új téglagyárat üzembe hozni és vezetni és így a történet mulasztások következményeit megfigyelni. Részemről inkább még a leírtnál jóval messzebbmenő elővigyázati eljárást ajánlanék.

Boskovits Ottó.

HIREK.

Időjárásunk Jásznagykunszolgokmegyében. A száraz, alig egy-két nap kivételével szeles, hideg, gyakori éjjeli fagyokat április hó után, a mely ugyan a későn tavaszodó idő miatt elkésett szántás-vetést annyira lehetővé tette, hogy minden rendes gazdasági munka a kukoricza elvetésével is nemcsak lehetővé vált, hanem meglehetett a rosszul kelt búzák megcserepesedett felső színét sima hengerrel töretni és utána fogas boronával a felszint lehetőleg fel is porhanyítani. Vártuk tehát a rossz tél, hideg, száraz, fagyos, a növényeket fejlődésükben nemcsak gátló, hanem teljesen elcsigázó és pusztulni induló, különösen az alig néhány mázsa termést ígérő rozs, dudvafüvekkel telt búzáknak növényi életet tápláló csapadékos meleg májust. És mit kapunk! Május 1. hideg, szeles, május 2-ikára fagy, a mely a gyümölcsökben és szőlőkben fekvésük szerint 5—20% kárt tett. Nappal ismét szeles, délután borongós, estére 7 óra tájban csendes, lanyha, éjjeli 11 óráig tartó mintegy 8 mil. esőt. 3-ikán reggel és délelőtt gyönyörű, szép napos, meleg idő. Délben azonban már ismét feltámadt a szél. Borult és d. u. 3 óra körül kevés sebes eső esett, mely 5 óráig többször ismétlődően, mintegy 4-7 csapadékos adott. De ennek már nem sok haszna volt, mert a csekély eső után feltámadt a viharos erős szél, a mely 4-én délig tartván, mindent felszáritott. 4-ikén, délfelől Csongrád megye délkeleti irányából nagy fekete borulás tünt fel, d. u. 1 tájban, a mely északnyugati irányban, a mi megyénk felé indulván, fél 3 órakor kitört a vihar, kezdetben borsó, hamarosan nagy olasz mogyoró nagyságu, melyek között 10—20% galambtojás nagyságu jég darabok is voltak, sebes zápor és jéggel. A jég az épületek falairól a meszelést leverte, ablakokat betörte, a fagytól megkímélt szőlőhajtásokat tönkretett, luczernát, rozsot legnagyobb részben használhatlanná tette. A búzát, tavaszi vetést a földbe paskolá, a talaj felszínét ismét lesujkolván, a búzákat a boronálást megsemmisíté. Legkevesebb a kár a még ki nem kelt kukoriczáknál, de ennek kikelését is megnehezíti. Ez a 20 percig tartó jeges, 13 mil. csapadékos vihar több mértföld szélességben igen sok kárt tett Csongrád-, Bekés- és Jásznagykunszolgokmegye délkeleti részeiben. Erre elmondhatjuk: Adtál uram esőt stb. A május hó így köszöntött be e vidéken. Ez már a 4-dik jégvihar ez évben. Jásznagykunszolgokmegye, 6/V. 909. N.

A Magyar lovaregylet budapesti löversenyei f. hó 6-án csütörtökön kezdődtek meg és folytatólagosan heti 4 versenynappal f. hó 23-ig tartanak. Ezen meeting keretében esnek az év legnevezetesebb és legjobban dotált díjai, u. m. a kanca, a király és alagi díjak stb., melyek a löversenysportnak és közönségének való- ságos ünnepei.

Felkért a lovaregylet annak a közlésére is, hogy a löversenyeket látogató közönség figyelmébe ajánlja, hogy a versenyteri belépti-jegyeket — a jegypénztáraknál való nagy tolongás elkerülése s tehát saját kényelme érdekében — a versenyprogrammokon megjelölt dohánytözsdékben a versenynapok délelőttjén előre váltsa meg. Szintugy saját érdekében áll a közönségnek, hogy a belépti jegyeket láthatóan viselje, hogy az ellenőrség felszólításait mellőzhesse.

Az O. M. G. E. tisztikarának tisztelgése az új elnöknel. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tisztikarának tisztelgését a multkor fogadta Károlyi Mihály gróf, az egyesület most megválasztott új elnöke. A tisztikar teljes számban a buffet-teremben gyülekezett, a hol Rubinek Gyula igazgató üdvözölte az elnököt. Hangsúlyozta az igazgató beszédében, hogy hosszas válságnak vetett véget az elnökválasztás, a mely olyan férfiut ültetett ebbe az annyira fontos elnöki székbe, a ki egyrészt a Károlyi-család tradícióinál, másrészt egyéni képességénél fogva, virágzó kort fog hozni a gazdasági élet új föllendítésével. Kéri az elnök bizalmát a tisztikarhoz, mely tudatában van nagy felelősségének, érzi szerepe fontosságát, igyekszik kötelességének eleget tenni. Károlyi Mihály gróf elnök válaszában hangsúlyozta, hogy megérezte azt, hogy az O. M. G. E. kebelében immár hosszúra nyulott válságot meg kell oldani. Bár ismeri képességeit, szigoruan bírálja önmagát, mindazáltal kötelességének ismerte, hogy ezt a

nehéz feladatot vállalja. Nagybátyja, Károlyi Sándor gróf hagyatéka, egész családjának tradíciója az O. M. G. E.-hez fűzi. Ismeri földadatának nehézségét, de tudja jól, hogy az O. M. G. E.-nek kiváló, munkába rendkívül nagyértékű tisztikara van, a melynek segítségével megoldhatónak véli feladatát. Kéri támogatását ennek a kiváló tisztikarnak fokozottabb mértékben, mint azt elődeinek nyújtották, mert elődeinek képességeit nem akarja összemérni a magáéval. (Hosszas éljenzés.) Az elnök ezután az igazgató kalauzolásával a tisztviselőket egyenkint azok hivatalos helyiségeiben kereste fel s velük hosszasan értekezett az O. M. G. E. belügyeiről.

Gazdatisztek gyűlése. A Fejérmegyei Gazdatiszti Kör a minap tartotta meg rendes évi közgyűlését Székesfehérvárott Lintner Sándor elnökletével. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy május 27-én a Jakabszállási uradalom megtekintésére tanulmányi kirándulást rendez. A közgyűlésen id. Ármos Jenő titkár terjesztette elő az 1908. évi működésről szóló jelentést és a pénztári számadást, a mit a közgyűlés tudomásul vett. Fantus Fülöp dr. indítványára elhatározták, hogy a gazdatiszti kötelező nyugdíjbiztosításnak törvényhozási uton való rendezése tárgyában mozgalmat indítanak s az erre vonatkozó tervet megküldik pártolás végett a Magyar Gazdák és Erdőtisztek Országos Egyesületének is. Végül az elnökséget és igazgató-választmányt alakították ujja. Megválasztották elnöké: Lintner Sándort; alelnöké: Baly Kálmánt és Köhler Albertet; titkár és pénztárossá: Id. Ármos Jenőt a fehérmegyei gazdasági egyesület titkárát. Az igazgató-választmányba az eddigieken kívül új tagként megválasztották: Gimessy Károlyt, Schilek Emilt és Szkalla Ferenczet, a számvizsgáló-bizottságba pedig új tagként Tóth Dezsőt.

Az O. M. G. E. tanácsából. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanácsa e napokban tartotta Károlyi Mihály gróf elnöklésével május havi rendes ülését. A tanács elhatározta, hogy az idei június hónap elején rendezendő országos állatkiállítás és IV. nemzetközi tejgazdasági kongresszus alkalmával országos gazdaggyűlést rendez Budapesten, a melynek napirendjén a gazdaközönségnek a balkán-szerződésekkal szemben való állásfoglalása, valamint Magyarország állattenyésztő politikája szerepel. Az előbbi kérdés előadójaul Rubinek Gyula, az O. M. G. E. igazgatóját jelölték ki, az utóbbinak előadására pedig Pirkner János vállalkozott. A mult hónapban elhunyt Cserhádi Sándor emlékének megörökítésére az O. M. G. E. tanácsa emlékalap létesítését határozta el oly módon, hogy az O. M. G. E. tagjai és Cserhádi tisztelői körében gyűjtést indít egy Cserhádi-ról elnevezendő ösztöndíjalap létesítésére, a melynek kamatát növénytermesztéssel foglalkozó pályamunkák jutalmazására fogják fordítani. Az alap gyűjtésére

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

»»»» budapesti »»»»

gyapju-aukcziókra,

melyek első sorozata f. évi július hó 7-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

 Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.
Természetes vasmentes savanyu víz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

A mi főkülönlegességeink:

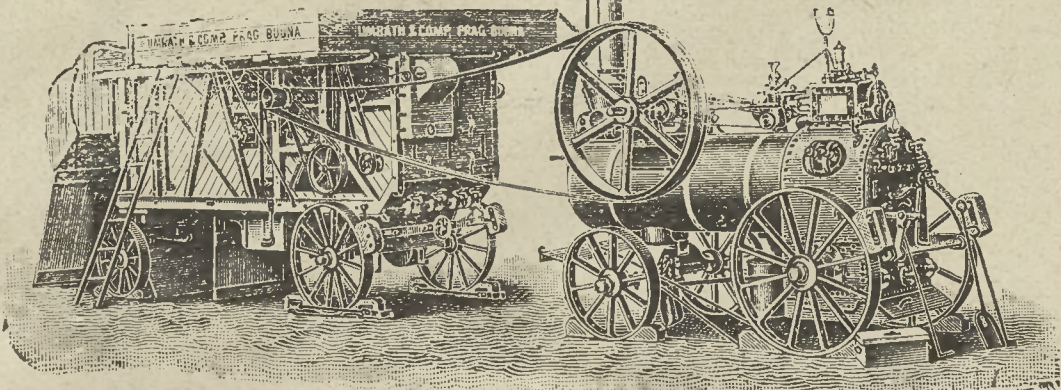
Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Lokomobilok

gazdasági és ipari czélokra

Ros-
ták

Kerekeken
12 HP-ig

Fekvők
200 HP-ig

**UMRATH ÉS TSA BUDAPEST, V. KER.,
Váci-körut 60. szám.**

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával		1,980.100— K
Tartalékok		1,255.767-35 „
Összesen: 3,235.867-35 K		
1901. évi fölösleg	90.349— K	1905. évi fölösleg . . . . .
1902. „ „	59.782-26 „	1906. „ „ . . . . .
1903. „ „	109.311-73 „	1907. „ „ . . . . .
1904. „ „	72.383-23 „	1908. „ „ . . . . .
		61.730-60 „
		39.213-65 „
		41.877-32 „
		81.088-76 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölsölegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzlet fölöslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díj visszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—3 százalékos díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5 százalék engedményben részeltettek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

Az igazgatóság.

A legolcsóbb és feltétlenül **biztos ellenszere** a szőlő peronosporájának a **dr. Wagner Jenő és Emil**, budapesti vegyészeti gyár által előállított

PRO VINO

mely a rézgáliczon kívül közömbösítésre és a **tapadás előmozdítására** szolgáló anyagokat is tartalmaz.

Üledéket nem képez! A perme ruganyosságánál fogva a szövetek növekedésével lépést tart! A „Pro Vino“ por nem romlik s egyik évről a másikra eltartható!

ÁRA loco Budapest raktár:

50 kg.-os zsákokban kg.-kint 55 fill.
10 és 5 „ „ „ 58 „

Aki szőlősgazdáink közül még nem használta ezt a szert, tessék **kicsinyben kísérletet tenni**, hogy a „Pro Vino“ kiválóságáról személyesen meggyőződhessen!

A por megrendelhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

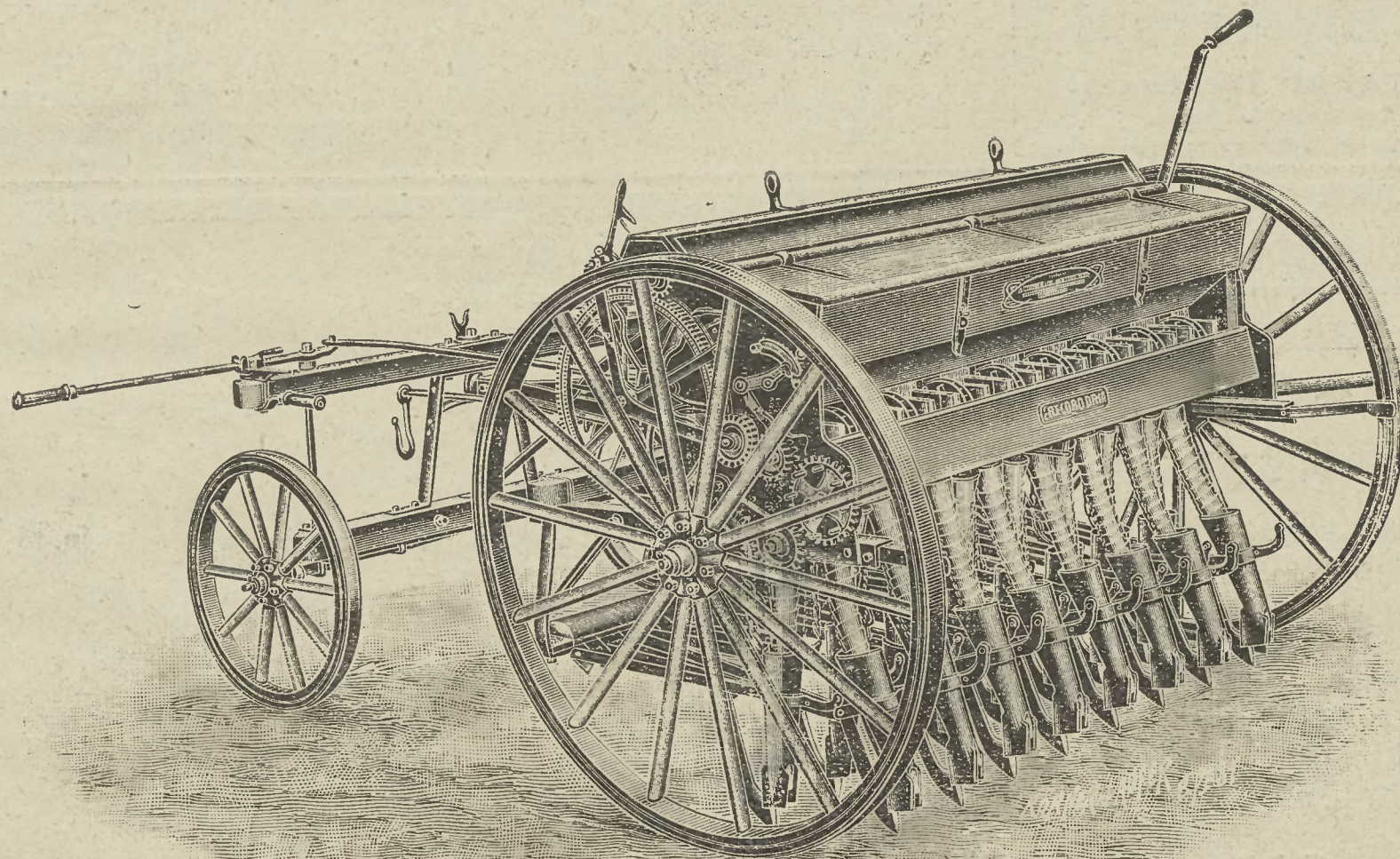
Szab. „REKORD II“ sorvetőgép

Sorba vet

Sorba trágyáz

Könnyen jár

Pontosan vet

Minden magnemhez használható

50% műtrágyát takarít meg

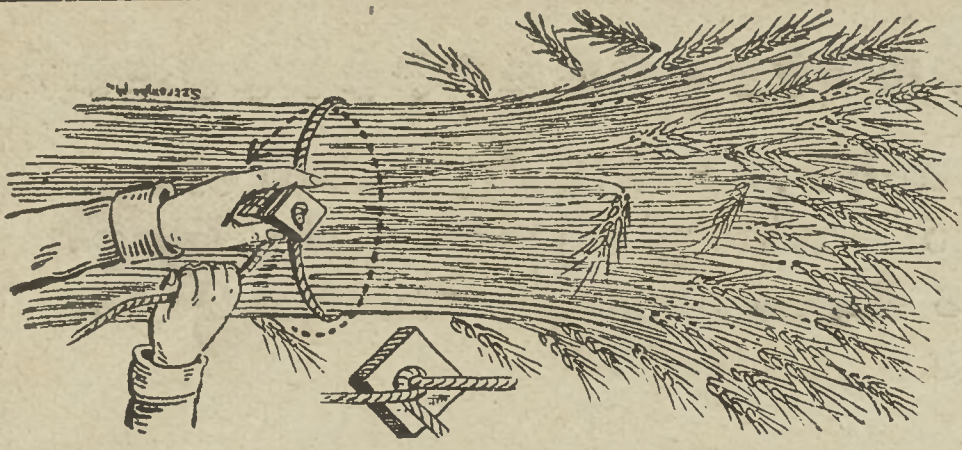
Sorba való trágyázással meglepő termés-többletek érhetők el.

„REKORD II“ kombinált vetőgép, losonczy gyártmány.

Felvilágosítással szívesen szolgál

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,

BUDAPEST, V., Váci-körut 32. szám.

Kéveköteleket

□ fűcskával, végei kékre vagy vörösre festve készit és szállit elsőrendű minőségben, nagyban és kicsinyben, legolcsóbb áron.

Helle O.
kötélárugyár,

Pozsony, Eötvös-utca 6. szám.

Michl István

tata-tóvárosi szőlőtelepén

➔ még eladó: ➔

sima olasz rizling	ezre	6 korona.
" Hankamenka fehér	" 9	"
" Chasselas fehér	" 9	"
" " piros	" 9	"
" " Napoleon	" 12	"
" Musc. Alexander	" 9	"
" Kalábriai	" 12	"
" Madlein angevine	" 10	"
" Vegyes kiváló csemege	" 8	"
2 éves gyökeres vegyes borfaj	" 50	"

Távirat cím: Michl-Tóváros.

Telefon: 47.

Eladó

20 darab 2—2 $\frac{1}{2}$ éves

verestarka tinó

Babics József gazdaságában, Pa-Kláraháza, Vác, posta, vasut és hajóállomás fél óra.

Legjobb tejkannák

tejhűtők és tejjgazdasági eszközök

kaphatók
Első magyar tejjgazdasági gép- és eszköz-gyár
FUCHS és SCHLICHTER
Budapest, VI., Jász-utca 7.
ARJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE

Pinzgau bikák.

Hét darab tisztavérű 22—24 hónapos, igazolvánnyal ellátott

pinzgau bika eladó

Juhos Gyula gazdaságában
Zaguzsen, Krassó-Szörény m.
Posta-, táviró- és vasut-állomás.

Kocsigyártás.

Budapesti kovacs- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet

BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

A LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB ÉPÍTŐANYAG

a homokból, cementtel vagy mészszel készült falazótégla, tetőcserép, fal és padlólapok, csövek stb.
Dr. Gaspary rendszere szerint előállítva,

Dr. Gaspary kézi vagy erőhajtásra berendezett gépein vagy formáin a legkülönbözőbb árakban.

A 84. számú ismertetési broszúra ingyen.

Levelezés és nyomtatványok magyar nyelven.

Leipziger Cementindustrie Dr. Gaspary & Co.
Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. MOSONBAN.

Főraktár: BUDAPEST, VÁCZI-KÖRUT 57/a. szám.

Elismert gondos kivitelben szállit:

COLUMBIA kultivátorokat, Hermann-féle kukoricza-kapálókat és mindennemű egysoros kapáló-eszközöket, LAAS-rendszerű többsoros kapálógépeket,

burgonyamivelő eszközöket,

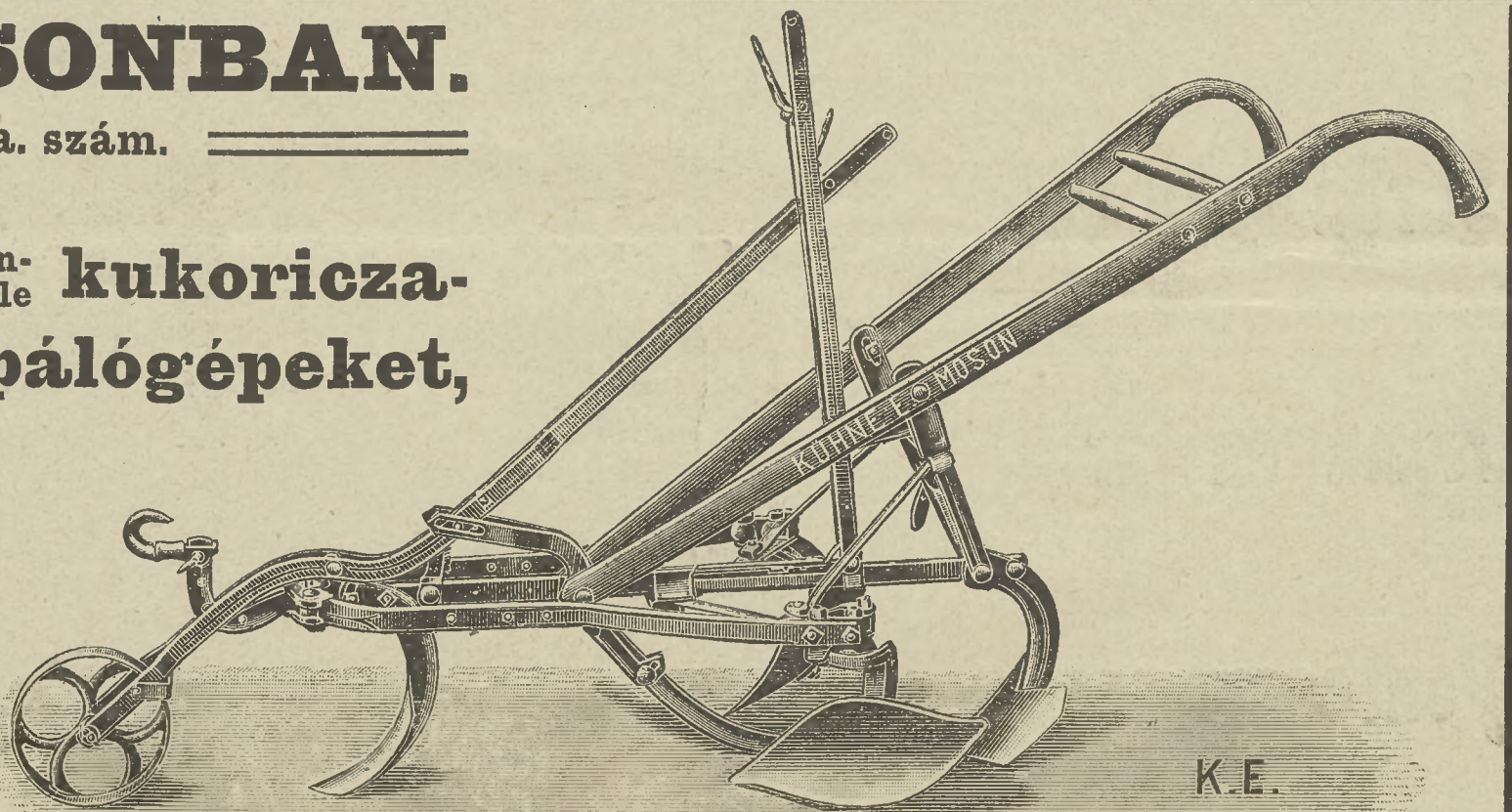
SZENAGEREBLYÉKET,

SZÉNAFORGATÓKAT,

„OSBORNE” fűkaszálógépeket,

kéveköttő és marokrakó **ARATÓGÉPEKET.**

Fiókraktárak: DEBRECZEN és TEMESVÁR.

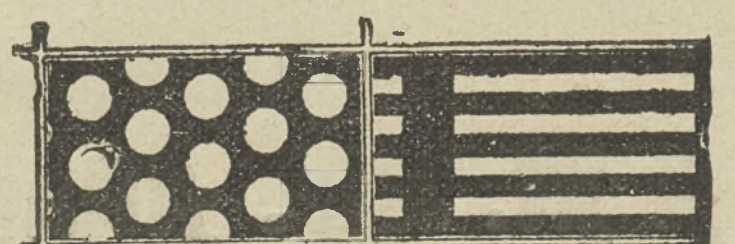
K.E.

Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár
BUDAPEST.

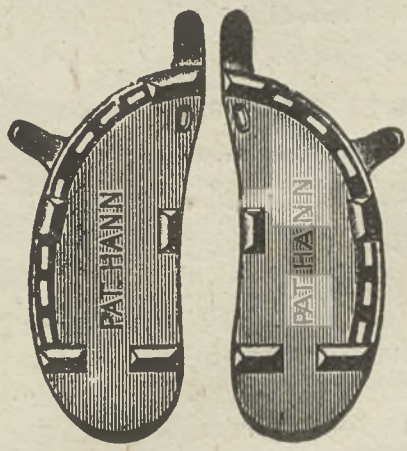
Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMÉZROSTA gőzcséplő gépek számára.

Ökörpatkók

alkalmasak, tartósak és olcsók.

„HANN” jeggyel ellátva.
Kérjen és figyeljen pontosan ezen jegyre, mert patkóink minden tekintetben utolérhetlenek!

Rendes csülökpatkók ökrök részére. Szabadalmazott lópatkók, első díjakkal kitüntetett patkók, igás és hátsó lovak részére, szakférfiak által legmelegebben ajánlva. Patkó- és csülökszegek. Sróf- és rúdvasalások, vasalási eszközök és szerszámok.

M. HANN'S SÖHNE

RAINFELD a/d. Gölsen N.-Ö.

Lyukfuró v. srófkészülékes hordódugólemezek czég-nyomattal vagy anélkül, szállításra és beraktározásra szánt hordókhoz minden nagyságban és mennyiségben.

Minták és árjegyzékek ingyen!

Pályázati hirdetmény.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában folyó évi július hó 1-én egy

gyakornoki állás

lesz betöltendő, melyre gazdasági akadémiái végzettséggel (és érettségivel) bíró olyan nőtlen fiatal ember fog alkalmaztatni, aki a fogalmazásban kellő jártassággal és lehetőleg nyelvismerettel is (főképp a német nyelvben) rendelkezik.

Pályázati határidő: május 24.

A gyakornok munkaköréről és javadalmazásáról érdeklődőknek, személyes vagy levélti megkeresésre előzetesen felvilágosítást nyújt: az egyesület titkári hivatala, Kolozsvártt.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Elnöksége.

Török A. és Tsa Bankház r.-t.

Vásárlójunk
osztálysorsjegyet

Egész sorsjegy 12.— K
Fél „ 6.— „
Negyed „ 3.— „
Nyolczad „ 1.50 „

a
TÖRÖK

palotában

BUDAPEST,
IV., Szervita-tér 3.

Fiókok:
Teréz-körut 46.
Váci „ 4.

Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöltetnek, sovány, úgy hizott állapotban **URL REZSŐ** sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfőzde

bérpalota). — Telefon: 97—05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

Kozisek-féle duplán gyomláló

repcze-gyomirtó

az egyedüli legmegbízhatóbb, legkényelmesebb és legolcsóbb irtóeszköze a gyomnak, pontos munkája minden csalódást kizár.

Gyomirtók, duplán gyomlálók, egyfogatu, 150, 175, 200 cm. munkaszélességgel nagy csapásnál, **kézigépek**, könnyen lehet vele dolgozni, 75 cm. munkaszélességgel. Ezen gépek két fésűvel dolgoznak és a vetést kétszer gyomlálják.

Tudakozódásokra válaszol és megrendeléseket gyorsan eszközöl:

GEORG KOZISEK Brunn, Backhausgasse 8.

Földhaszonbérbeadási hirdetés.

Saárdi gróf Somssich Imre tulajdonát képező, Somogyvármegyében, Bolhás község határában, Somogyszobb vasuti állomástól mintegy 5 kmtr távolságra fekvő birtoka 1910. márczius 1-től egymásután következő 12, esetleg 15 évre, írásba foglalt zárt ajánlatok útján haszonbérbe adatik, melyek közül tulajdonos szabad választást tart fenn magának. Nevezett földbirtok 1600 négyszögölével mintegy 2365 hold, mely művelési ágak szerint: szántóföld 1287, rét és legelő 980, kert 13, szőlő 2, adómentes 83 hold. Bővebb felvilágosítást nyújt az uradalmi főtitiztség Hatesen, posta és távirtda helyben, Somogyvármegye, ahol a haszonbérleti feltételek is betekintheők. — Közvetítők kizárva.

NITRAGIN-légeny trágyázás.

Pillangós virágukhoz bakterium-oltással a vetés előtt és után. A legkönnyebb, legmegbízhatóbb és legolcsóbb

termésemelés három- és ötszörösére még a legszegényebb földön is. — Uj növények elvetése

NITRAGIN

alkalmazásával. **Negyed liter egy hektárra (2780 □ öl) elegendő.** Állami kísérleti állomások és gyakorlati gazdák által fényesen véleményezve. Bizonyítványok, árjegyzékek. Felvilágosítást nyújt:

NITRAGIN-CENTRALE

Dr. A. Khün, Bonn a. d. Rhein.

Egyes államokra a vezérképviselőt még megszerezhető.

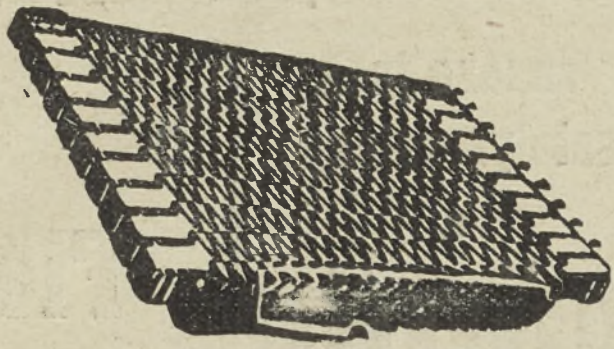
Fiók Ameriká részére: Dr. Reiche Nitragin Co. Milwaukee.

Fiók Ausztrália részére: Nitragin Co. Proprietary Melbourne.

Ne vásároljon addig új vagy egyszer használt minden fajta zsákot, ponyvát, kölcsönzsákot, kölcsönponyvát, lópoKróczot, manilla, gép kévekötő „Hungaria“ kézi favéges **NAGEL ADOLF** kévekötő zsineget, spárgát, mig áraitat be nem kérte. **BUDAPEST, V., Arany János-utca 10**

'UNIKUM' magas tűzálló képességű takarékröstélyok!

Tartós!!
Nem salakosodik!
Nem görbül!!

Nagy szénmegtakarítás!!

Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű rostélyokat is. A Van-Baerle féle S. S. jegyű kazánköszöda nem titkos szer
BÁRDOS és BRACHFELD
műszaki nagykereskedés és hat. eng. villamossági vállalat
BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCZA 23. SZÁM

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók sertések, juhok, lovak és egyéb tenyés- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direct forrásból közvetítik. **Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvar, Szentegyház-utca 2-ik szám, Telefon 311.**

Elsőrendű magyarfajú

Erdélyi jármosökrök,

ugyszintén 1 éves magyarfajú

Erdélyi

ökörborjuk

minde időben nagy választékban kaphatók

ALEXA MIKLÓS-nál Szamosujvárt.

(Szolnok-Doboka megye.)

Gyors, pontos, olcsó földmérés!

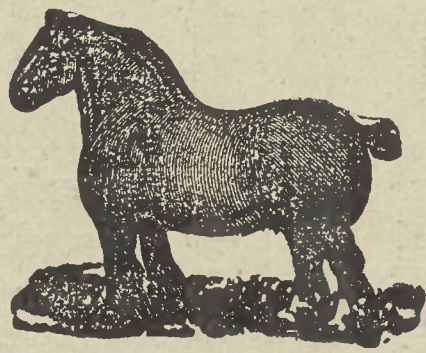

Stadel-Torkos földmérő-taliga. Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható Stadel gépgyárában, Győrött.

Eredeti

pinzgau tenyészbika

mindenféle korban, ugyszint **tenyésztehenek** nagyon jutányos áron kaphatók e cím alatt: **Zuchtgenossenschaft Piesendorf, Pinzgau.** Felvilágosításokat díjtalanul nyújt érdeklődőknek: **Georg Huber** üzletvezető Piesendorf, Pinzgau.

Muraközi

hidegvérű (nóri) igás

tenyészlovak

és

tenyészmenek-

nek közvetlen a tenyésztőtől vagy vásárokon való beszerzésénél szolgálataimat a t. gazdaságközönség b. figyelmébe ajánlom. A vásárok jegyzékét kívánatra szívesen megküldöm. Leglelkiismeretesebb kiszolgálás.

Ia referenciák!

Fischl Jakab Ligetvár

posta **Murakirály** (Muraköz).
Sürgön yezim:
Xp. Fischl Murakirály.
Küldöncz Ligetvár.

A **puszta-ujnépi uradalom (u. p. Nagykanizsa)** országosan törzskönyvezett, többszörösen díjazott telivér **simmenthali** tenyészetében jól tejelő anyáktól származó elsőrendű **tenyészbikák** állandóan kaphatók.

100 pár díszlószerszám.

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítések mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lőtakarók, régi és új esőköpenyek halinacsizmák, zöld munkászubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyerges, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepflószárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Szőlőtulajdonosok!

„PERONOSPIN“ mely már 7 év óta használatban van, hatásában sokkal jobb és olcsóbb permetezésnél, mint a kékkő. — Egy csomag 1 hektó vízre 50 fillér. 10 csomag rendelésnél bérmentve küldi:

Demeter F. Kornél gyógyszerész, Szászváros, 60. sz.

VIZHATLAN RAINPROOF „PATRIK“-köpenyek

ép oly elegáns, mint más köpenyek, melyek ezen képességgel nem bírnak, hanem a vizet sováran magukba veszik és a védelmezendő ruházatot elrontják.

Miért? nem vesz ön ilyen köpenyegyet, mely önt a megázás és meghűléstől megóvjja?
Miért? A Patrik köpenyegyek nem drágábbak és ép oly elegánsak mint más felöltők és Ulsterek.

Árak 32 koronától feljebb.

Kérjen **„Englisches Haus“-től** Graz, Bismarckplatz 6. s. Kizárólagos eladási helye a **SEACAT** vízhatlan (Waterproof) kaucuk köpenyeknek, városi használatra készítve Cow & Co. által, a brit admirális, az India Board stb. szállítója.

Marke „Seacat“-York köpeny ... 26 koronától feljebb
Marke „Seacat“-Capes vihargallér ... 9

Rainproof szövetek, Marke „Patrik“ méterszáma is kaphatók. Special-árjegyzék ismételdőknek és felhatalmazások kizárólagos eladása a gráci főraktárból.

Aratógépek

Aultmann-Miller rendszer, ugyszint az összes **tartalékrészek**

az Aultmann, Miller-Buckeye fűkaszálo és marokrakó és kéveköto aratógépekre.

C. F. Richter, Brandenburg a. H., aratógépgyár.
Árjegyzék ingyen. Képviselek kerestetnek.

Polgár Sándor

m. kir. szabad. nyert orvosi mű- és kölszerész

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 50. sz.

Legelőnyösebben beszerezhető orvosi, sebészeti és betegápolási eszközök, Gummiárúk, Suspensorium, irrigator feoskenetők stb. legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvkötők, has-és köldök-kötők. — Valódi francia különlegességek (óvszerek). Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve (kenti címre ugyelni tessék.)

Utánzás ellen védve 18302. sz. a.

GŐZEKÉK,

gőz uti hengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására, az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácssal készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia,** vagy: az osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőéhez, **Mayer Pál** főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18. kéretnek.

RAPID kézi műtrágyaszóró készülék.

Ezen **műtrágyaszóró-készüléke.**

Fischl V. gazdasági intéző ur szakszerű kísérletezés után találta fel. — A régi szokásos **kézi szórással szemben előnye,** hogy a munkás kezét és ruháját nem támadja meg; a használatban levő nagy gépekkel szemben előnye az **olcsó ár,** egyszerű kezelés s hogy **egy ember naponként 7-8 holdat,** vetőlépésben haladva, kényelmesen beszórhat. A beállítható szórókanál által az **elszórandó mennyiség pontosan szabályozható.** Ára Budapesten darabonként **60.- K.** Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálók.

WEISZ JAKAB
a szabadkai műtrágya-gyár képviselője
Budapest, V., Lipót-körut 7.

szabadalm. szá. 41716. szám alatt. Szabályozható szórókanállal.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller Janos
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és műorás, föltalálója a remontoir ingaóráknak stb. stb.

ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

A peronoszpóra leghatékonyabb ellenszere a
Dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI POR

amint azt úgy a külföldi, mint kilencz éves hazai tapasztalatok igazolják. Nem perzsel! Jól tapad! A fecskendőket nem rontja! A burgonyavész ellen használt szerek közt is a leghatasosabb!

A liztharmat legbiztosabb gyógy- és óvszere a Dr. ASCHENBRANDT-féle

RÉZKÉNPOR

mely a szőlőt egyuttal az antraknózis ellen is megvédi.

A porok árai Budapesten

50 kg.-os zsákban kg.-kint	bordói por	68 fillér
10 és 5	bordói por	72 "
2	bordói por	73 "
50 kg.-os zsákban kg.-kint	rézkénpor	45 fillér
10 és 5	rézkénpor	49 "
2	rézkénpor	50 "

Gyártás korlátolt! Tessék a szükségletet **mielőbb megrendelni.** A porok szállítása bármely időben és részleteiben történhet. — Ismertető füzeteket, a használati utasításokat küld, megrendeléseket elfogad a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

A por ezenkívül kapható és megrendelhető a legtöbb vidéki fűszerkereskedésben!

Sodronyfonatos kerítéseket

gyárt- és szállít: nyaralók, parkok, tennispályák, lakóházak, gyártelepek, emlékművek, sírhelyek stb.-hez

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-út 48/15 sz.

Legújabb II. számú nagy képes árjegyzék, mely számtalan cinos mintarajzot tartalmaz kovácsoltvaszerkezettől és erős tartós sodronyfonattal ellátott kerítésről, ajtóról és kapuról, kívánatra díjmentesen megküldtük. Részletes költségvetes szintén díjmentes, melynek készítéséhez a kerítés mérete, az árja yzeki mintarajz száma, esetleg más megfelelő rajz és lehetőleg egyszerű alaprajz szükségesek.

Továbbá ajánljuk a kizárólagosan szabadalmazott **Hungária sodronyfonatát**, mely a legelősszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot képezi és előnyeinél fogva legújmal minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- és mezőgazdaságra nézve renkívül fontos és világszab. alommal védett találmány előnye: Olcsóság! Célzottság! Könnyű kezelés.

Horganyozott vassodronyból készül (nem kell befesteni)
Körülbéli 5 centiméter lyukbősséggel.

Készletben: 1, 1 1/2 és 2 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 3 méter magasságban 1, 2 és 1 1/4 m. dróterősségben.

Sodronyerősség: 1 1/2 1 1/4 1 1/6 1 1/8 2 2 1/2 2 5/8 mm.

Ar □-méterenként: 30 40 50 60 70 80 91 112 132 fillér.

Körülbéli 3 x 5 centiméter (hosszúkas) lyukbősséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben, 1 1/2 méter magasságban pedig 1, 1 1/2, 1 1/4 mm. dróterősségben.

Sodronyerősség: 1 1/2 1 1/4 1 1/6 1 1/8 2 2 1/2 2 5/8 mm.

Ar □-méterenként: 48 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.

Körülbéli 1 1/2 x 5 cm. lyukbősséggel:

Készletben: 1 m. magasságban 1 mm. dróterősségben ára négyzetméterenként 82 fillér.

Körülbéli 5 x 10 cm. (hosszúkas) lyukbősséggel:

Készletben: 1 és 1 1/2 méter magasságban.

Sodronyerősség: 2 2 1/2 2 5/8 mm.

Ar □-méterenként: 62 74 86 102 fillér.

Csomagolásért, földelésért és kezelési költségeket számítatik □-méterenként 1 fillér, de egy kü deménynél legalább 50 fillér.

A horganyozott tüskésodrony ára (6 cm. tüsketávolsággal) méterenként 6 fillér, melynek alkalmazásával a kerítés tetszés szerint megmagasítható.

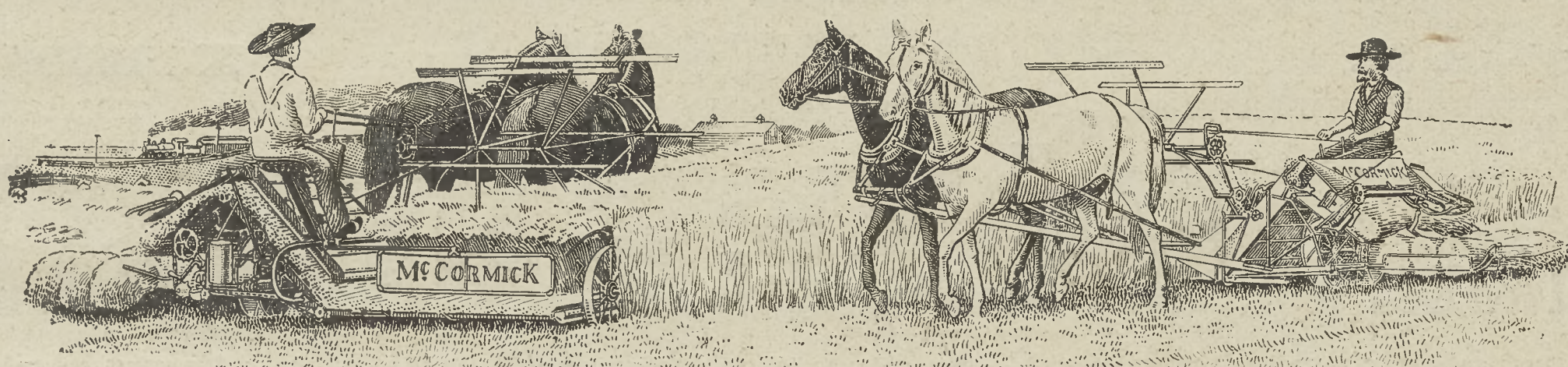
Szamos elismerőlevél áll rendelkezésre!

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY, CHICAGO U. S. A.

Igazgatóság és főraktár: Budapest, V., Alkotmány-utca 12. sz.

22 éves
aratógéphasználatban, a szerkezet és anyag felülmúlhatlan jóságát igazolja.

Mc CORMICK kévekötoratógép 5 és 6 angol láb metszőszélességgel.

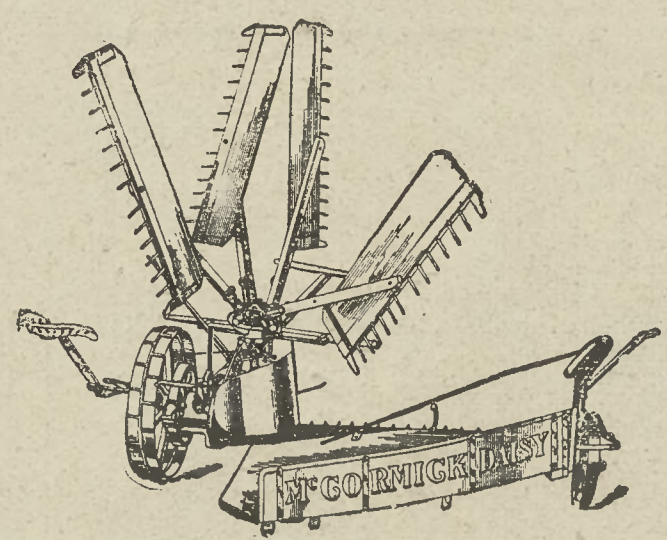
OOOOOO
Mc Cormick
kévekötoratógép-
pel az aratás biz-
tosítva van: :::
OOOOOO

Legújabb amerikai gépkülönlegességek:

Sidedelivery szénagyűjtő és forgatógép. :

Istállótrágyaszóró-kocsi.

Zárcsásborona szállító- és rudhordó készülékkel.

Legújabb amerikai gépkülönlegességek:

Csővestengeri-darálógép mindennemű szemestakarmány részére is alkalmas.

„OHIO“ tengeriszár-tépőgép szalmaszecskázásra és zöldsztakarmány aprítására használható

Acsél-szénagyűjtő.

A legjobb takarmánykamra és cséplőmotor az eredeti amerikai

I. H. C. Benzinmotor.
Katalogust és árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

„New 4“ fűkaszalógép.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

BUDAPEST—KELENFÖLD, vasút-állomás-szal szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42-50.

A legkedveltebb és legjobban bevált

Kéveköti-aratógépek

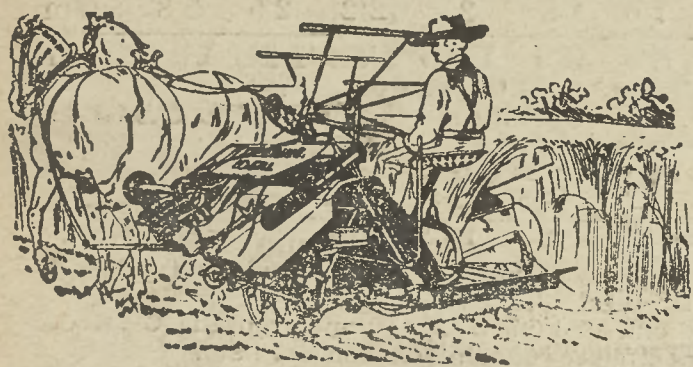
Marokrakó-aratógépek

Kaszálógépek, Gyűjtőgépek a

Deering-félék.

Ajánlja egyszersmind a jelen időnyre **SACK RUDOLF** elismert kitűnő **aczélekeit, kapáló- és töltőgető-ekéit** és más egyéb legtökéletesebb **talajmivelő eszközeit és gépeit.**

Mindezeket a legmesszebbre terjedő szavatosság mellett szállítja és kimerítő ismertetést kívánatra ingyen és bérmentve küld:

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzlete

Budapest, V., Váci-körút 52.

Manilla kéveköti-fonal aratógépekhez

legelőnyösebben szerezhető be a

Szegedi kenderfonógyár részv.-társ.-nál Szegeden,

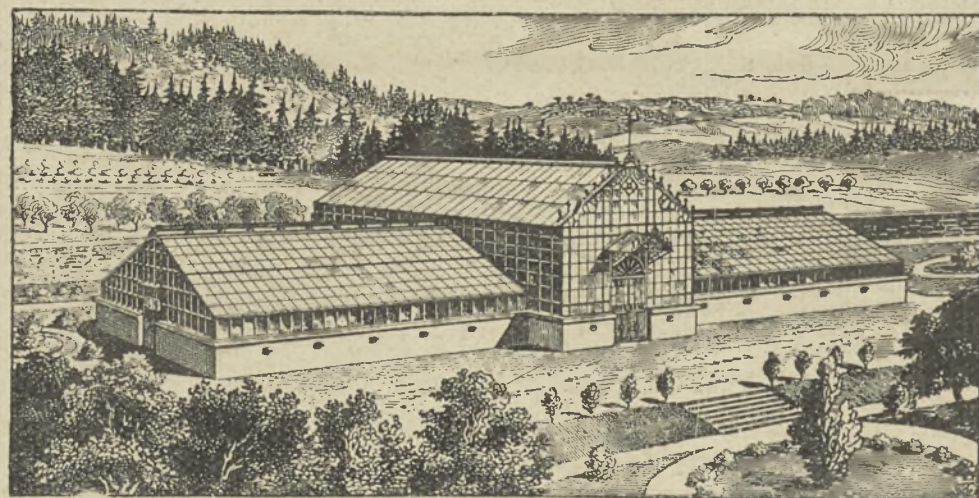
mely legújabb angol-amerikai gépein tisztán csak I-a manilla kenderből évente 2500 métermázsra ilyen fonalat készít. Teljes egyenletességért kg.-ként, kbelül 350 méter hosszúság mellett, legnagyobb, kbelül 50 kg. hordképességért, megfelelő gombolyításért **teljes felelőséget** vállal. Ezen a külföldinél jobb fonalat mindazonáltal **bármely külföldi ajánlatnál**

100 kg.-ként 10 koronával olcsóbban

szállítjuk a gazdaközönségnek és kérjük, hogy ezen teljes felelőség mellett kbelül 10%-kal olcsóbban ajánlott **hazai** fonálnak a külföldivel szemben előnyt adjon.

Gőzeke-sodronykötelek, gazdasági kötélárak, kenderzsákok stb. legjobb beszerzési forrása.

MELHORN OSZKÁR R. Schweinsburg.

Legelső különleges gyár:

Pálmaházak, téli kertek, meleg- és hidegházak és bármely **növényházak** építésére, **központi fűtések** berendezésére legújabb szerkezetben és kiváló diszes kivitelben.

Magyarországi vezérképviselő:

Általános üzem- és ipari gépgyár:

Kogler és Roszner Budapest, V. ker., Váci-ut 26. szám.

Bármennemű felvilágosítással, tervrajzokkal és költségtervezetekkel készséggel szolgálunk. Meghívásra szakmérnökeink bármikor megjelenhetnek. Szíveskedjen megkeresni.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

VASUTI KOCSIGYÁRA (GŐZEKE-OSZTÁLY)

X., Kőbányai-ut 31.

BUDAPESTEN

X., Kőbányai-ut 31.

Távíratí czím: „GANZCOM“ BUDAPEST.

TELEFONSZÁM 74-68.

Felhívjuk az érdekelt gazdaközönség b. figyelmét legújabb szerkezetű,

kétgéprendszerű

GŐZEKÉINKRE,

melyek ugy szerkezet, anyag, munkateljesítmény, mint tüzelőanyagfogyasztás tekintetében **minden külföldi gyártmányu gőzekét** felülmúlnak.

Hajlandók vagyunk igen előnyös feltételek mellett **bérszántással** kombinált eladásokat eszközölni. Legkedvezőbb fizetési feltételek mellett legmesszebbmenő jótállást vállalunk. Tisztelt vevőinknek **gőzekék szállítására épített 30 tonnás saját vasuti kocsijainkat** kölcsönképpen rendelkezésére bocsátjuk.

Tartalékrészeket állandóan raktáron tartunk.

A t. gazdaközönség figyelmét tartalékrészeink különösen jutányos áaira is felhívjuk.

Legtökéletesebb acetylen világító-rendszer.

Részletes árajánlattal szívesen szolgálunk.

